

Державне агентство лісових ресурсів України
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Філії «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»
ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО
ГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЛІСИ
УКРАЇНИ»
« 01 » _____ 2025 р.

ПЛАН ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)

Клесівське надлісництво філії «Поліський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»
на 2025 рік

ЗМІСТ

Вступ

1. Загальна інформація про Надлісництво;
2. Цілі ведення лісового господарства;
3. Характеристика лісових ресурсів;
4. Екологічні цінності;
5. Природоохоронні заходи;
6. План господарських заходів;
7. Моніторинг лісів;
8. Соціальні аспекти.

ВСТУП

В сучасних умовах ринкової конкуренції, інтенсифікації та прискорення темпів науково - технічного прогресу основне місце належить вирішенню проблем ефективності економічної системи. Ефективність, як економічна мета суспільного розвитку, - це відношення фінансових результатів, соціальних наслідків та економічних ефектів до витрат, з ними пов'язаних, що виражаються у грошовій формі.

План заходів по веденню лісового господарства або лісоуправління передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основна із яких – підвищення ефективності виробництва, або диверсифікація, впровадження якої зумовлено такими чинниками, як труднощами становлення нових економічних відносин та недосконалістю законодавчих актів у державі, необхідністю подолання суперечностей між екологічними, економічними і соціальними цілями, необхідністю забезпечення сталого розвитку лісового господарства шляхом підвищення ефективності управління, багатоцільового використання лісових ресурсів, корисних властивостей лісу та інше.

1. Загальна інформація по Надлісництву

Відповідно до Наказу ДП «Ліси України» №1914 від 18.10.2024 року філія «Клесівське лісове господарство» припинене шляхом її закриття. Всі активи і пасиви на балансових та позабалансових рахунках, матеріали лісовпорядкування та документи, які підтверджують речові права на земельні ділянки, нерухоме майно та інше ФІЛІЇ "КЛЕСІВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО" ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА "ЛІСИ УКРАЇНИ" код ЄДРПОУ 44947919 31.12.2024 року переходять до ФІЛІЇ "ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС" ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА "ЛІСИ УКРАЇНИ" код ЄДРПОУ 45601597.

Відповідно до Наказу ДП «Ліси України» №1846 від 18.10.2024 року філія «Рокитнівське лісове господарство» припинене шляхом її закриття. Всі активи і пасиви на балансових та позабалансових рахунках, матеріали лісовпорядкування та документи, які підтверджують речові права на земельні ділянки, нерухоме майно та інше ФІЛІЇ "РОКИТНІВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО" ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА "ЛІСИ УКРАЇНИ" код ЄДРПОУ 44947919 31.12.2024 року переходять до ФІЛІЇ "ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС" ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА "ЛІСИ УКРАЇНИ" код ЄДРПОУ 45601597.

Відповідно Наказу Філії «Поліський лісовий офіс» №22/34.4.4 від 10.01.2025 року визначено Клесівське надлісництво філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Загальна площа надлісництва (станом на 01.01.2025 р) – 156798,8 га., із них оформлено право власності на землі 150772,3246 га., що становить 96 % до загальної площі яка перебуває в користуванні.

Місцезнаходження і площа

Поштова адреса:

Індекс – 34550
сmt. Клесів
Сарненський район
Рівненська область
вул. Залізнична, 61

Електронна адреса:

klesiv dlq@ ukr. Net

Перелік виробничих підрозділів Клесівського надлісництва:

Найменування лісництв, місцезнаходження контор та громади	Адміністративні райони	Площа га
Єльнівське лісництво, с. Єльно, Сарненського району, Рокитнівська селищна рада	Сарненський	9573,0
Сехівське лісництво, с. Томашгород кв.10 в.26, Сарненського району, Рокитнівська селищна рада	Сарненський	8768,6

Клесівське лісництво, смт. Клесів кв.38 в.40, Сарненського району Клесівська селищна рада	Сарненський	4275,6
Любонське лісництво, смт. Клесів, Сарненського району, Клесівська селищна рада	Сарненський	6174,3
Томашгородське лісництво, смт. Томашгород, Сарненського району, Рокитнівська селищна рада	Сарненський	5995,8
Федорівське лісництво, с. Федорівка, Сарненського району, Вирівська сільська територіальна громада	Сарненський	6166,2
Ясногірське лісництво, с. Ясногірка, Сарненського району Вирівська сільська територіальна громада	Сарненський	6348,9
Чабельське лісництво, с. Чабель, Сарненського району Вирівська сільська територіальна громада	Сарненський	8117,9
Березівське лісництво с. Березове Сарненського р-ну Березівська сільська рада	Сарненський	6289,0
Глинівське лісництво с. Глинне Сарненського р-ну Березівська сільська рада	Сарненський	10081,3
Залавське лісництво с. Залав'я Сарненського р-ну Рокитнівська селищна рада	Сарненський	7026,8
Рокитнівське лісництво с. Рокитне Сарненського р-ну, Рокитнівська селищна рада	Сарненський	9199,0
Масевицьке лісництво с. Масевичи Сарненського р-ну, Рокитнівська селищна рада	Сарненський	6198,5
Карпилівське лісництво с. Карпилівка Сарненського р-ну Рокитнівська селищна рада	Сарненський	9347,8
Борівське лісництво с. Борове Сарненського р-ну Рокитнівська селищна рада	Сарненський	8608,6
Дубнівське лісництво с. Дубне Сарненського р-ну Березівська сільська рада	Сарненський	6139,0
Кам'янське лісництво с. Кам'яне Сарненського р-ну, Березівська сільська рада	Сарненський	6718,7
Мушнянське лісництво с. Мушня Сарненського р-ну Рокитнівська селищна рада	Сарненський	8333,9
Біловізьке лісництво с. Біловіж Сарненського р-ну Рокитнівська селищна рада	Сарненський	8828,5
Остківське лісництво смт. Остки Сарненського р-ну Рокитнівська селищна рада	Сарненський	4191,0
Кисорицьке лісництво с. Кисоричи Сарненського р-ну, Рокитнівська селищна рада	Сарненський	3993,9
Рокитнівське (2) лісництво с. Рокитне Сарненського р-ну, Рокитнівська селищна рада	Сарненський	6422,5
Всього		156798,8

Ведення лісового господарства на засадах сталого розвитку передбачає поєднання економічних, екологічних та соціальних аспектів лісгосподарської діяльності з метою збереження, невиснажливого використання лісів та підтримування їх багатогранних функцій на довгострокову перспективу.

Розроблені положення проекту відповідають основним принципам сталого ведення лісового господарства: відповідність чинному законодавству України, та угодам, ратифікованих Україною; лісгосподарські заходи спрямовуються на багатоцільове використання продуктів і функцій лісу з метою підвищення економічної складової підприємств та отримання екологічних і соціальних вигод; збереження

лісового біорізноманіття, унікальних лісових систем; розроблення системи заходів з ведення лісового господарства, їх вчасне оновлення і уточнення; постійне спостереження за станом лісів, контроль за виконанням лісогосподарських заходів; збереження лісів, які мають природоохоронне значення.

Природно-кліматичні умови

Згідно лісорослинного районування («Комплексне лісогосподарське районування України і Молдавії», під редакцією С.А.Генсірука, Київ, «Наукова думка», 1981) територія Клесівського надлісництва відноситься до Західного та Центрально-поліського лісогосподарського округу лісорослинної зони Полісся.

Клімат району розташування Клесівського надлісництва помірно-континентальний, який характеризується м'якою зимою, теплим літом і значною кількістю опадів.

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень слід віднести: західні ураганні вітри, сухі вітри південно-східного напрямку і пізні весняні заморозки.

Територія надлісництва за характером рельєфу являє собою рівнину і розміщена у двох фізико-географічних умовних областях Українського Полісся: у Волинському і Житомирському Поліссі. Своєрідність антропогенних відложень, яким належить більша роль в природних умовах Волинського Полісся, представлена пісками.

Найбільш важливою відмінність Житомирського полісся є його положення в межах північно-західної частини Українського кристалічного щита, до якого належить і частина території лісгоспу.

Поліська частина Українського кристалічного періоду за своєю будовою є складною і неоднорідною. В районі селища Клесів розташовані, в основному, магматичні породи: розові, розово-сірі, сірі осницькі і Клесівські граніти, що місцями виходять на поверхність ґрунту. Велика різновидність материнських порід, складні геоморфологічні умови, відчутна глибина залягання підземних вод обумовили мозаїчність ґрунтового покриву. Коротка характеристика кліматичних умов, що мають значення для лісового господарства, приведена нижче:

Кліматичні показники

Найменування показників	Одиниця вимірювання	Значення	Дата
1. Температура повітря:			
- середньорічна	градус	+6,8	
- абсолютна максимальна	градус	-37,8	
- абсолютна мінімальна	градус	+31,1	
2. Кількість опадів на рік	мм	624	
3. Тривалість вегетаційного періоду	днів	186	
4. Останні заморозки весною			21.04-10.05
5. Перші заморозки восени			21.09-30.09
6. Середня дата замерзання річок			21.12-31.12
7. Середня дата початку паводку			21.03-31.03

8. Сніговий покрив:			
- потужність	см	10	
- час появи			11.12-20.12
- час сходження у лісі			1.03-10.03
9. Глибина промерзання ґрунту	см	77	
10. Напрямок переважаючих вітрів по сезонах:			
- зима	румб	ПдС	
- весна	румб	ПдС	
- літо	румб	ПдС	
- осінь	румб	ПдС	
11. Середня швидкість переважаючих вітрів по сезонах:			
- зима	м/сек.	3,1	
- весна	м/сек.	2,4	
- літо	м/сек.	1,6	
- осінь	м/сек.	1,8	
12. Відносна вологість повітря			
- зима	%	65	
- весна	%	72	
- літо	%	65	
- осінь	%	78	

Основними типами і видами ґрунтів в надлісництва є: дерново-підзолисті – 95,5 %, болотяні - 4,5 %. Дерново-підзолисті ґрунти є основними на території лісгоспу і їх утворення обумовлено широким розвитком піщаних і глинисто-піщаних безкарбонатних відкладень легкого механічного складу в умовах теплого і вологого клімату. Значну роль у створенні цих ґрунтів відіграє деревна і трав'яна рослинність, що сприяли формуванню дернового горизонту на підзолених ґрунтах. По ступеню опідзоленості вони розділені на три типи: слабо, середнє і рідше - сильнопідзолені. Частину площі займають болотяні ґрунти, які зустрічаються невеликими ділянками по всій території лісгоспу. В основному, це осоково-трав'яні болота, частково - торф'яні. Ерозійні процеси на території лісгоспу відсутні.

Характеристика рік та водоймищ

Найменування рік та водоймищ	Куди впадає ріка	Загальна протяжність, км площа водоймищ, га	Ширина лісових смуг вздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ, м	
			згідно нормативів	фактична
Лева	Ствіга	159	400	400
Тусталь	Случ	27	150	150
Люблинка	Горинь	29	150	150

Територія надлісництва розташована в басейні ріки Прип'ять.

За ступенем вологості більша частина ґрунтів відноситься до вологих.

Зобов'язання щодо FSC (Forest Stewardship Council)

ДЕКЛАРАЦІЯ щодо дотримання принципів і критеріїв стандартів FSC (Forest Stewardship Council) Клесівським надлісництвом Філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

ВИЗНАЧАЮЧИ, що метою лісової сертифікації є забезпечення економічно ефективного, екологічно збалансованого і соціально відповідального ведення лісового господарства на основі стандартів FSC (Forest Stewardship Council);

ДОТРИМУЮЧИСЬ норм Законів України "Про охорону навколишнього природного середовища", "Про тваринний світ", "Про рослинний світ", "Про природо-заповідний фонд", "Про екологічну мережу", міжнародних конвенцій, нормативно-правових актів України з питань ведення лісового господарства та охорони навколишнього середовища;

КЕРУЮЧИСЬ нормами Лісового кодексу України, зокрема Статею 56. Лісова сертифікація;

ВИЗНАЧАЮЧИ необхідність збереження біорізноманіття в лісах, середовища існування видів тварин і рослин, які є рідкісними та знаходяться під загрозою знищення, дотримання інтересів працівників лісового господарства і членів їх сімей, місцевих громад, сталого економічного розвитку підприємства і лісових територій;

Декларуємо дотримання принципів і критеріїв стандартів FSC (Forest Stewardship Council), зокрема FSC національного стандарту системи ведення лісового господарства для України:

Принцип 1. Дотримання законодавства

Ведення лісового господарства має відповідати чинному законодавству України, міжнародним договорам і угодам, що ратифіковані Україною, а також відповідати критеріям стандарту FSC.

Принцип 2. Права працівників та умови працевлаштування

Лісогосподарська діяльність має підтримувати або підвищувати у довгостроковій перспективі соціально-економічний добробут працівників лісового господарства і місцевих громад.

Принцип 3. Права тубільних народів (для України не застосовується)

Лісогосподарська діяльність має виявляти та підтримувати законні та звичаєві права тубільних народів на власність та господарювання на землях, територіях та використання ресурсів, які зазнають впливу господарської діяльності.

Принцип 4. Стосунки з громадами

Лісогосподарська діяльність має сприяти підтриманню або підвищенню соціально-економічного добробуту місцевих громад

Принцип 5. Вигоди від лісів

Лісогосподарські заходи мають бути спрямовані на ефективне господарювання з різноманітними продуктами і послугами одиниці господарювання з метою збереження або підвищення тривалої економічної життєздатності та отримання широкого спектра соціальних та екологічних вигод.

Принцип 6. Цінності довкілля та впливи

Ведення лісового господарства має забезпечувати збереження та/або відновлювати послуги екосистем та цінності довкілля одиниці господарювання, а також має уникати негативних впливів на довкілля, виправляти або пом'якшувати такі впливи.

Принцип 7. Планування господарювання

План заходів щодо ведення господарства, узгоджений з його політиками та цілями і відповідний до масштабу, інтенсивності та ризиків його господарської діяльності. План ведення господарства має виконуватися та оновлюватися на основі результатів моніторингу, щоби сприяти адаптивному веденню господарства. Відповідна планувальна та процедурна документація має бути достатньою для інструктування персоналу, інформування сторін, чий інтереси зачеплено, та зацікавлених сторін, а також для обґрунтування господарських рішень.

Принцип 8. Моніторинг та оцінювання

Ведення лісового господарства має демонструвати, що поступ у досягненні цілей господарювання, впливи господарської діяльності та стан одиниці господарювання відстежуються (моніторяться) та оцінюються відповідно до масштабу, інтенсивності та ризику з метою виконання адаптивного ведення господарства.

Принцип 9. Особливі цінності для збереження

Ведення лісового господарства в особливо цінних для збереження лісах має сприяти підтримці та/або збагаченню відповідних характеристик цих лісів. Прийняття рішення стосовно особливо цінних для збереження лісів має бути плануватися з особливою обережністю, прискіпливо враховуючи усі можливі наслідки.

Принцип 10. Виконання господарських заходів

Лісогосподарські заходи, що провадяться на території одиниці господарювання, мають добиратися та виконуватися відповідно до одночасно як економічних, екологічних і соціальних стратегій та цілей підприємства, так і Принципів та Критеріїв FSC.

В свою чергу Надлісництво бере на себе добровільне довготермінове зобов'язання щодо дотримання принципів та критеріїв стандартів FSC (Forest Stewardship Council) при цьому **ЗОБОВ'ЯЗУЄТЬСЯ**:

- застосовувати на практиці дані принципи і критерії зі сталого ведення лісового господарства;
- вирішувати соціальні питання ведення лісового господарства, підтримувати соціальний і економічний розвиток місцевого населення;
- консультуватися з усіма зацікавленими сторонами та сторонами чий інтереси зачеплені з питань планування та ведення лісового господарства на принципах сталого розвитку;
- відстежувати стан довкілля і постійно вдосконалювати методи лісового господарювання, робити його екологічно безпечним;
- впроваджувати профілактичні дії із пом'якшення негативних впливів лісогосподарського виробництва на навколишнє середовище;
- гарантувати, що всі працівники, чия професійна діяльність суттєво впливає на навколишнє середовище, будуть відповідним чином навчені практичним діям з виконання цих зобов'язань.

2. Цілі і задачі ведення лісового господарства і лісокористування.

Основні цілі і задачі ведення лісового господарства наступні:

- прозоре використання лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах не виснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану підприємства;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничо-екологічних проблем в зоні діяльності лісгоспу;
- оптимізація структури підприємства, збільшення лісистості території до науково обґрунтованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності підприємства;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників лісгоспу;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісгосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства підприємства.

3. Характеристика лісових ресурсів.

Для економічного потенціалу Рівненської області ліси мають надзвичайно важливе значення. Ліси використовують як ресурсний матеріал для розвитку різних галузей економіки, створюють придатні умови для життя людини. Лісові ресурси — це і деревина, і технічна сировина, і харчові та кормові ресурси. Важливого значення набувають ліси як засіб охорони навколишнього середовища. Завдяки захисним властивостям ліси сприяють поліпшенню водного режиму територій, підвищенню врожайності сільськогосподарських культур.

У сукупності з іншими природними ресурсами лісові ресурси являють собою складову частину продуктивних сил країни безпосередньо беруть участь в економічному розвитку, у забезпеченні соціальних потреб суспільства, виступають одночасно як засіб виробництва, предмет і продукт праці.

Ліси є національним багатством країни і за своїм призначенням та місцем розташування виконують екологічні (водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні), естетичні, виховні та інші функції і підлягають державній охороні. Усі ліси на території України становлять її лісовий фонд.

Загальна площа лісового фонду Клесівського надлісництва – 156798,8 гектарів , в тому числі вкриті лісовою рослинністю землі 128771,3 гектарів (82 %).

Не вкриті лісовою рослинністю землі – 16455,9 га (10,5%), це в основному не зімкнуті лісові культури – 5750,2 га, лісові шляхи та просіки та інші – 3345,4 га, та інші.

Нелісові землі – 11573 га (7,4 %) представлені, в основному сільгоспугіддями, трасами електромереж, трубопроводів, ЛЕП тощо.

В основу організації процесу лісокористування закладений поділ лісів на категорії, в залежності від їх екологічного та народногосподарського значення, розташування та виконання ними функцій. Лісовим кодексом України визначено поділ лісів на категорії лісів.

Згідно матеріалів базового лісовпорядкування 2019 року, площа лісових земельних ділянок , в межах категорій лісів розподіляються наступним чином:

Категорії лісів

Категорії лісів	Площа за даними лісовпорядкування	
	га	%
Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення – разом	16032,4	10,2
у тому числі:		
Заповідні лісові урочища	157,7	0,1

Пам'ятки природи	251,8	0,2
Заказники	15442,7	9,8
Ліси наукового призначення, включаючи генетичні резервати	180,2	0,1
Рекреаційно-оздоровчі ліси – разом	1605,7	1,1
у тому числі:		
Лісопаркова частина лісів зелених зон	146,2	0,1
Лісогосподарська частина лісів зелених зон	1393,8	0,9
Ліси у межах населених пунктів	65,7	0,1
Захисні ліси - разом	12888,4	8,2
у тому числі:		
Ліси уздовж смуг відведення залізниць	2719,1	1,7
Ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг	5848,8	3,7
Ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водойм та інші	4175,3	2,7
Інші захисні ліси	145,2	0,1
Експлуатаційні ліси	126272,3	80,5
Усього по лісгоспу	156798,8	100,0

Існуючий поділ лісів на категорії земель та лісів, в основному, відповідає господарському значенню, природним та економічним умовам району розташування лісгоспу і не планується до перегляду.

Стан лісового фонду в межах категорій лісів, господарських частин, панівних порід і госпсекцій приведено в окремих книгах проекту (Клесівський, Рокитнівський, Остківський лісгоспів та СЛАП Держспецлісгосп).

Економічні аспекти

Лісове господарство в економіці району розташування займає важливе місце. Основні напрямки його розвитку – підвищення продуктивності лісових земель, посилення санітарно-гігієнічних та оздоровчих функцій лісу, задоволення місцевих потреб в деревині.

Наявні в лісовому фонді сільськогосподарські угіддя використовуються для потреб працівників лісгоспу і лісової охорони.

Випас худоби в лісовому фонді не проводиться.

Побічним користуванням надлісництво не займається.

Мисливська фауна в лісах надлісництво представлена такими основними видами: лось, кабан, козуля, заєць, тетерів, куниця.

Полювання носить спортивний характер.

Крім задоволення потреб народного господарства в деревині і продукції побічних лісових користувань, лісові насадження мають важливе природоохоронне і рекреаційне значення.

Особливості ландшафту

Сарненський район розташований в межах Волинського Полісся. На території розташування лісгоспу можна виділити Сарненську акумулятивну рівнину. Вона являє собою плоску низовину з переважанням абсолютних висот 150-180 м; виповнених переважно піщаними відкладами, підстеленими палеогеновими пісками, а подекуди – крейдою. Морфологічні особливості Сарненської акумулятивної рівнини значною мірою зумовлені розташуванням району у межах придолини Стир - Словечна. Для району характерні неглибокі річкові долини з широкими заболоченими заплавами і розширеними заплавними терасами.

Рокитнівський район лежить у межах Рокитнівської рівнини, яка перетинається річками Льва і Ствига та їх притоками і є частиною Поліської низовини. Тут поширені мореннозандрові і денудаційні форми рельєфу.

Цей тип рельєфу утворився при взаємодії основних морфоструктур: Українського щита, Волино-Подільської плити, Поліської морфоструктури і Турівської депресії з екзогенними факторами, серед яких визначальним є діяльність материкових льодовиків і талих льодовикових вод. Рівнинний характер рельєфу і незначний ухил поверхні зумовлюють повільну течію у річках і недостатню дренацію поверхневих та підземних вод, що спричиняє надмірне зволоження і заболочення території.

Територія лісгоспу за характером рельєфу являє собою низинну рівнину, на поверхні якої плоскі понижені ділянки чередуються з незначними горбами та грядами. Між піщаними гривами тягнуться переважно заболочені низини. Всі ліси лісгоспу віднесені до рівнинних.

Територія Ровенської області розташована в межах кількох значних морфоструктур:

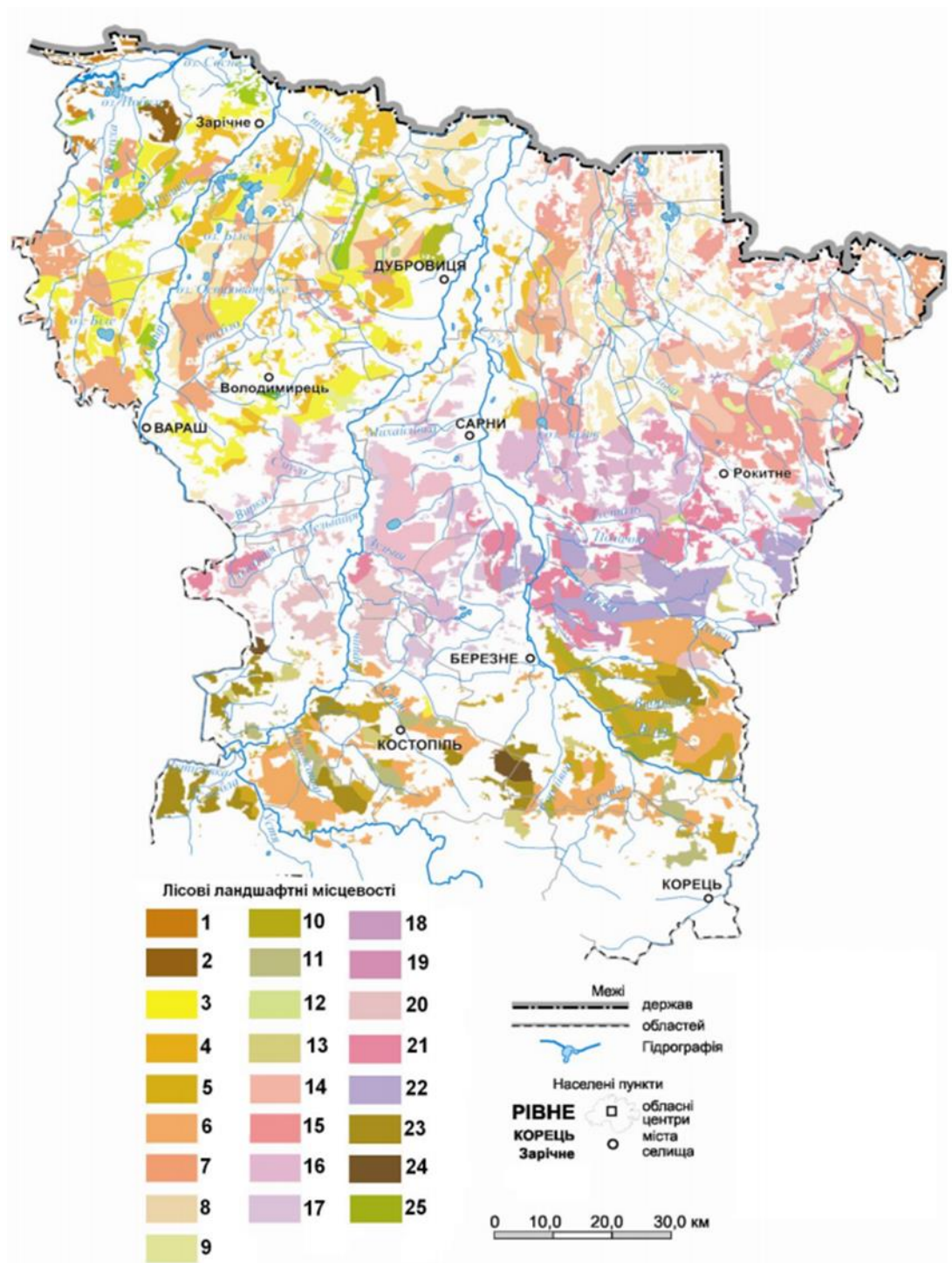
Український щит. Це найдавніший структурний елемент не тільки на території Ровенської області, але й на Україні в цілому. У його будові беруть участь докембрійські породи (граніти, гнейси, мігматити тощо), які нерідко виходять на поверхню, утворюючи своєрідні гранітні поля та урвисті береги окремих річок. Ця морфоструктура заходить у межі Ровенської області своєю північно-західною окраїною і, поступово знижуючись на північ, круто обривається у напрямку до Прип'ятського прогину.

Волино-Подільська плита – це розбитий складною системою розломів і перекритий товщею палеозойських, мезозойських та кайнозойських відкладів західний схил Українського кристалічного щита, який велетенськими сходами спадає до розташованої за межами області Львівсько-Волинської западини.

Саме Волино-Подільська морфоструктура є основою більшої частини території області, проте у рельєфі вона виявляється неоднаково. На крайньому півдні області чітко виділяється північне урвище Подільського плато, яке відповідає північному піднятому краю монокліналі, що спадає на південь, до Дністра. Далі на північ Волино-Подільська плита поступово заглиблюється

і служить основою Волинської височини і південної частини Волинського Полісся. Таким чином, Волино-Подільська морфоструктура здебільшого прямо виявляється у рельєфі, утворюючи підняття Волино-Подільської височини.

У межах Полісся Рівненської області структура лісових ландшафтів представлена 25 ландшафтними місцевостями .

4. Екологічні цінності

План виявлення і взяття під охорону рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин.

Охорона біотичного різноманіття включає систему правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних, освітніх та інших заходів, спрямованих на збереження, відтворення і використання рослинного та тваринного світу.

Основні вимоги законодавства щодо забезпечення охорони рослинного світу визначені ст.ст. 25, 26 Закону України «Про рослинний світ», тваринного світу – розділом IV Закону України «Про тваринний світ», рідкісних та зникаючих видів флори і фауни – ст. 11 Закону України «Про Червону книгу України».

Охоронні пріоритети задекларовані в основному національному документі, Червоній книзі України (ЧКУ).

План виявлення і взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин по Клесівському надлісництву

№ пп	Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів	Заходи щодо охорони рідкісних і зникаючих видів	Хто проводить
1	Створення об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) в місцях зростання або мешкання рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин, значимих на регіональному рівні.	Рубки, за винятком санітарних рубок, не проводяться.	Спеціалісти філії, лісничі, пом. л-чих, майстри лісу, зацікавлені сторони
2	При виявленні рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин виділяються ключові об'єкти, згідно переліку ключових об'єктів та їх опису.	Збереження ключових об'єктів.	Спеціалісти філії, лісничі, пом. л-чих, майстри лісу, зацікавлені сторони
3	Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.	На картах-схемах по лісництвах наносяться рідкісні та зникаючі видів і біотопи	Лісничі, пом. л-чих, майстри лісу
4	Виявлення рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин	Протягом року	Спеціалісти філії, лісничі, пом. л-чих, майстри лісу
5	Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення рідкісних	Протягом року	Адміністрація філії

	та зникаючих видів рослин і тварин		
--	------------------------------------	--	--

Рішенням Рівненської обласної ради від 27.03.2009 р. № 1196 затверджено Перелік регіонально рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території Рівненської області.

Охорона видів рослин і грибів занесених до списку, на державному рівні забезпечується шляхом заходів:

- Установка особливого правового статусу, заборона або обмеження їх використання.
- Врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня.
- Системна робота щодо виявлення місць їх зростання, проведення постійного спостереження за станом популяцій.
- Пріоритетного створення на територіях, де вони зростають системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються.
- Розведення у спеціальних умовах (розсадниках, розплідник для диких тварин тощо).
- Урахування спеціальних вимог щодо охорони під час розміщення продуктивних сил, ведення господарської діяльності, вирішенні питань відведення земельних ділянок, розробки проектної та проективно-планувальної документації, екологічної експертизи.

Ведення Переліку покладається на Державне управління охорони навколишнього середовища в Рівненській області.

ПРОГРАМА

працівникам державної лісової охорони Клесівського надлісництва, щодо виявлення, охорони та моніторингу рідкісних, зникаючих та занесених до Червоної книги України видів флори та фауни на території лісового фонду .

Ця програма визначає порядок проведення навчання власного персоналу та підрядників, а також інформування зацікавлених сторін задля запобігання збору, полюванню чи відлову рідкісних та тих, що перебувають під загрозою видів на території лісового фонду Клесівського надлісництва.

1. Заходи з виявлення рідкісних та тих, що перебувають під загрозою видів.

Заходи з виявлення типових та унікальних типових природних комплексів, місця зростання та поселення рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення видів тваринного і рослинного світу декларуються під час проведення базового та безперервного лісовпорядкування. У протоколах першої та другої лісовпорядних нарад обов'язковим є відображення проєктованих та реалізованих робіт щодо реалізації вищезазначених заходів.

З метою системного обстеження лісових територій і виділення унікальних природних комплексів, місць зростання та поселення рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення видів тваринного і рослинного світу, цикл досліджень поділяється на 4 етапи:

1. Попередній (камеральне обстеження території);

2. Початковий (рекогносцирувальне обстеження території);
3. Основний (стаціонарні дослідження);
4. Додатковий (уточнення , коригування отриманих результатів).

Роботи з виявлення рідкісних та тих , що перебувають під загрозою видів мають проводитись із залученням фахівців відповідних профілів науково-дослідних установ України.

Роботи виділення та моніторингу рідкісних видів флори та фауни проводяться системно щорічно протягом вегетаційного періоду. Звіт подається раз на рік у грудні місяці.

2. Навчання працівників Клесівського надлісництва.

Навчання може проводитись на нарадах лісової охорони , зборах трудового колективу .

Навчання власних працівників також може проводитись за участі фахівців відповідних профілів науково-дослідних установ України.

За результатами обов'язково повинен складатись протокол засідання з відображенням списків присутніх.

3. Навчання працівників підрядних організацій.

Під час проведення тендеру щодо надання послуг у лісовому господарстві , обов'язково у технічну документацію додається умова щодо декларування підприємцями дотримання вимог FSC національного стандарту. В подальшому це має бути відображене у договорі . Навчання працівників організації щодо запобігання збору , полюванню чи відлову рідкісних та тих , що перебувають під загрозою , видів проводить інженер ОЗЛ.

4. Інформування представників зацікавлених сторін та сторін чий інтереси зачеплено.

Інформування представників зацікавлених сторін та сторін , чий інтереси зачеплено щодо виявлених рідкісних та тих , що перебувають під загрозою видів , а також про запобігання їх збору, полюванню чи відлову проводиться шляхом розміщення відповідної інформації на офіційному сайті та сторінці фейсбук .

5. Відповідальність за проведення навчання.

Контроль за вчасним проведенням навчання працівників , підрядників , а також за інформуванням представників зацікавлених сторін та сторін, чий інтереси зачеплено у Клесівському надлісництві покладено на відповідального за лісову сертифікацію.

*Список червонокнижних і зникаючих видів , що можуть трапитись на території лісфонду
Клесівського надлісництва*

№	Вид українська назва	Вид латинська назва	Загрози
Комахи			
1	Бражник мертва голова	<i>Acherontia atropos</i>	Рубка лісу , хімічні обробки лісів, знищення підліску
2	Жук-олень	<i>Lucanus cervus L.</i>	Рубка лісу
3	Красуня діва	<i>Calopteryx virgo L.</i>	хімічне та органічне забруднення води, гідротехнічне будівництво, меліорація

4	Ведмедиця велика	<i>Pericallia matronula L.</i>	Рубка лісу , хімічні обробки лісів, знищення підліску, встановлення електричних ліхтарів у лісі
5	Ведмедиця-господиня	<i>Callimorpha dominula (L)</i>	Рубка лісу та чагарників, викошування трав, застосування пестицидів, посилення рекреаційного навантаження на біотопи
6	Подалірій	<i>Iphiclides podalirius</i>	Рубка лісу та чагарників, викошування трав, застосування пестицидів, посилення рекреаційного навантаження на біотопи
Птахи			
7	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra (L.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
8	Балабан	<i>Falco cherrug</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
9	Гоголь	<i>Bucephala clangula (L.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
10	Баранець великий	<i>Gallinago media (Lath.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
11	Беркут	<i>Aquila chrysaetos (Linnaeus)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
12	Голуб-синяк	<i>Columba oenas L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
13	Крех середній	<i>Mergus serrator L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
14	Гуска мала	<i>Anser erythropus</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
15	Дятел білоспинний	<i>Dendrocopos leucotos (Bechst.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
16	Жовна зелена	<i>Picus viridis L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
17	Журавель сірий	<i>Grus grus</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
18	Сапсан	<i>Falco peregrinus Tunst</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
19	Сорокопуд сірий	<i>Lanius excubitor L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму
20	Лунь лучний	<i>Circus pygargus (L.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
21	Лунь польовий	<i>Circus cyaneus (L.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
22	Лунь степовий	<i>Circus macrourus (S.G.Gmelin)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
23	Очеретянка прудка	<i>Acrocephalus paludicola (Vieill.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
24	Підорлик великий	<i>Aquila clanga Pall.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння

25	Підорлик малий	<i>Aquila pomarina</i> <i>C.L.Brehm</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
26	Сич волохатий	<i>Aegolius funereus (L.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
27	Скопа	<i>Pandion haliaetus (L.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
28	Сова болотяна	<i>Asio flammeus (Pontop.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
29	Сова бородата	<i>Stris nebulosa Forster</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
30	Пугач	<i>Bubo bubo (L.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
31	Шуліка чорний	<i>Milvus migrans (Bodd.)</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму , посилене непокоєння
Ссавці			
32	Вухань бурий	<i>Plecotus auritus</i>	Рубка лісу
33	Вечірниця руда	<i>Nuclatus noctula</i>	Рубка лісу
34	Видра річкова	<i>Lutra lutra L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму
35	Горностай	<i>Mustela erminea</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму
Рослини			
36	Булатка довголиста	<i>Cephalanthera longifolia (L.) Fritsch</i>	Рубка лісу, зривання для букетів
37	Верба лапландська	<i>Salix lapponum L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму
38	Верба чорнична	<i>Salix myrtilloides L.</i>	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму
39	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis (L.) Rich.</i>	Руйнування місць зростання, негативний вплив рекреації та лісовпорядкувальних робіт, зривання на букети.
40	Журавлина дрібноплода	<i>Oxycoccus microcarpus Turcz. Ex Rupr.</i>	Рубка лісу ,осушення боліт, видобуток торфу, пожежі, що виникають під час літньої посухи
41	Зелениця Цайллера	<i>Diphasiastrum zeilleri (Rouy) Holub</i>	Рубка лісу, витоптування, збирання пагонів для оформлення букетів та вінків
42	Зозульки (Пальчатокорінник) м'ясочервоні	<i>Dactylorhiza incarnata (L.) Soo</i>	Рубка лісу, осушення боліт, видобуток торфу, пожежі, що виникають під час літньої посухи
43	Зозульки Фукса	<i>Dactylorhiza fuchsii (Druce) Soo</i>	Рубка лісу, осушення боліт, видобуток торфу, пожежі, що виникають під час літньої посухи
44	Коручка болотна	<i>Epipactis palustris (L.) Crantz</i>	Рубка лісу осушенню боліт, надмірному рекреаційному навантаженн

			ю та нищівному збиранню квітів для букетів
45	Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. Ex Bernh.) Schult.	Рубка лісу осушенню боліт, надмірному <u>рекреаційному</u> навантаженню та нищівному збиранню квітів для букетів
46	Коручка чемерниковидна	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz	Рубка лісу осушенню боліт, надмірному <u>рекреаційному</u> навантаженню та нищівному збиранню квітів для букетів
47	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i> L.	Рубка лісу, інтенсивне збирання рослин на букети, викопування цибулин
48	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.	Рубка лісу, збір квітів і заготівлю бульб, руйнація природного середовища внаслідок господарської діяльності.
49	Любка зеленоквіткова	<i>Platanthera chlorantha</i> (Cust.) Reichenb.	Рубка лісу, збір квітів і заготівлю бульб, руйнація природного середовища внаслідок господарської діяльності.
50	Пухирник малий	<i>Utricularia minor</i> L.	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму
51	Росичка середня	<i>Drosera intermedia</i> Hayne	Рубка лісу, осушення та освоєння боліт.
52	Смілка литовська	<i>Silene lithuanica</i> Zapal.	Рубка лісу, витоптування і зривання рослин
53	Плавун річний	<i>Lycopodium annotinum</i> L.	Рубка лісу, зміна гідрологічного режиму

НА ТЕРИТОРІЇ КЛЕСІВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА ЗАБОРОНЕНО ЗБІР, ПОЛЮВАННЯ ЧИ ВІДЛОВ РІДКІСНИХ ВИДІВ ФЛОРИ ТА ФАУНИ.

Відповідальність за охорону і збереження рідкісних, зникаючих та віднесених до Червоної книги рослин і тварин несуть лісничі підприємства.

Рішенням Рівненської обласної ради від 27.03.2009 р. № 1196 затверджено Перелік регіонально рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території Рівненської області. Охорона видів рослин і грибів занесених до списку, на державному рівні забезпечується шляхом заходів:

- Установка особливого правового статусу, заборона або обмеження їх використання.
- Врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня.
- Системна робота щодо виявлення місць їх зростання, проведення постійного спостереження за станом популяцій.
- Пріоритетного створення на територіях, де вони зростають системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються.

- Розведення у спеціальних умовах (розсадниках, розплідник для диких тварин тощо).
- Урахування спеціальних вимог щодо охорони під час розміщення продуктивних сил, ведення господарської діяльності, вирішенні питань відведення земельних ділянок, розробки проектної та проективно-планувальної документації, екологічної експертизи.

Ведення Переліку покладається на Державне управління охорони навколишнього середовища в Рівненській області.

Мисливські угіддя надлісництва надані тимчасовим мисливським користувачам для ведення мисливського господарства ,а саме:

№ з/п	Площа Держлісфонду, га	Користувач мисливських угідь	Термін на який	Дата закінчення терміну користування угіддями	Площа угідь державного лісового фонду	Плата за користування	
						Площа, на яку укладено договір, га	Дата укладення договору ЧМР
1	55420,3	ССОК «Сехівський»	25	17.05.2043р.	8212	8212	7.06.2018р.
2		ГОМРК «Полісся»	21	28.05.2034р.	10020	10020	18.05.2013р.
3		ПВТП «Імпульс»	14	25.09.2024р.	5591	5591	22.03.2010р.
4		ТОВ «Барбадос»	24	29.05.2034р.	15337	15337	17.03.2010р.
5		КП «Мисливець»	11	28.05.2024р.	12613,3	12613,3	01.11.2013р.
6		КП «Полісся Сарни»	25	25.10.2038р.	120	120	25.10.2013р.

На планово-картографічному матеріалі зазначено об'єкти планованої діяльності, раритетні види і угруповання та об'єкти природно-заповідного фону (ПЗФ)

5. Природоохоронні заходи

Відповідно до заходів охорони, наведених в Червоній книзі України (2009) для видів орнітофауни передбачено виявлення та охорону гнізд птахів та гніздових ділянок, для фауни - виявлення та охорона місць перебування та розмноження. Рекомендується контроль за станом популяцій.

У виявлених місцезнаходженнях раритетних видів рекомендується проводити моніторинг за станом популяцій раритетних видів для уникнення негативного впливу на рідкісні види.

В Клесівському надлісництві складено квартално-видільний перелік місцезнаходження видів флори, фауни та угруповань, які підлягають охороні та збереженню: об'єкти Червоної книги України; види з додатків 1, 2 і 3 до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування у Європі (Бернської Конвенції) та з додатку 1 Резолюції №6 (1998) даної Конвенції; рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; природні оселища (біотопи), що підлягають збереженню з додатку Резолюції 4 (1998) до Бернської Конвенції.

Частина ділянок, де відмічені раритетні види та угруповання входить до експлуатаційних лісів, тому дані, що отримані в результаті досліджень передані у ВО «Укрдержліспроєкт» для врахування при проведенні лісовпорядкування.

Ділянки із виявленими раритетними видами та угрупованнями виключені із фонду рубок головного користування.

Вид	Вид	Причина зміни чисельності	Заходи
<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.	Любка дволиста	Рубки лісів, меліоративні заходи, рекреаційні навантаження, зривання квітів, заготівля бульб.	Заборонено заготівлю рослин та порушення умов місцезростання.
<i>Platanthera chlorantha</i> (Cust.) Rchb.	Любка зеленоквіткова	Рубки лісів, руйнування біотопів, внаслідок господарської діяльності	Заборонено заготівлю рослин, порушення умов місцезростань.
<i>Drosera intermedia</i> Hayne	Росичка середня	Осушення та освоєння боліт	Заборонено збирання рослин, проведення меліоративних робіт, знищення біотопів.
<i>Oxycoccus microcarpus</i> Turcz. ex Rupr.	Журавлина дрібноплода	Осушення та освоєння боліт і прилеглих територій	Заборонено заготівлю рослин, порушення місць зростання, осушення боліт, меліорацію, витоπτування.
<i>Diphasiastrum complanatum</i> (L.) Holub	Зелениця сплюснута (Дифазіаструм сплюснутий)	Суцільні рубки лісів, збирання рослин для культових обрядів.	Заборонено проведення суцільних рубок та збирання рослин.

Вид	Вид	Причина зміни чисельності	Заходи
Плаун річний	<i>Lycopodium annotinum</i> L.	Заготівля як декоративної та лікарської рослини, вирубування лісів, рекреаційне навантаження.	Заборонено вирубування лісів, збирання населенням як декоративної рослини.
Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i> L.	Рекреаційне навантаження, збирання на букети, викопування цибулин для пересаджування та як лікарської сировини. Рослина зникає внаслідок вирубування лісів, оскільки потребує часткового затінення.	Заборонено зривання та викопування рослин, рубку лісу.
<i>Salix myrtilloides</i> L.	Верба чорнична	Меліорація, осушення та «загосподарювання» боліт, їх заліснення.	Заборонено порушення умов місцезростання виду та гідрологічного режиму.
<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.	Гніздівка звичайна	Руйнування місць зростання, негативний вплив рекреації та лісовпорядкувальних робіт.	Контроль за станом популяцій. Заборонено збирання рослин, порушення умов місцезростання.
<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.) P.F.Hunt et Summerhayes	Зозульки травневі (пальчатокорінник травневий)	Зміни гідрологічного режиму ґрунтів, боліт, викошування, випасання, збирання на букети, викопування бульб, заліснення лук.	Заборонено несанкціоновану заготівлю рослин та вирубування, випас, сінокосіння на луках, осушення боліт.
<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soó	Зозульки м'ясочервоні (пальчатокорінник м'ясочервоний)	Осушення, освоєння земель, інтенсивне випасання, заростання луків.	Заборонено меліоративні роботи, випасання, заготівлю рослин.
<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz	Коручка чемерникоподібна (коручка широколиста)	Порушення екотопів (суцільні вирубки, надмірна рекреація).	Заборонено збирання рослин, порушення екотопів.
<i>Salix lapponum</i> L.	Верба лапландська	Осушення болотних масивів внаслідок меліорації.	Заборонено знищення місць існування, порушення гідрологічного режиму.
<i>Diphasiastrum zeilleri</i> (Rouy) Holub	Зелениця Цайллера	Вирубування лісів, витоптування, збирання пагонів для оформлення букетів та вінків	Заборонено збирання та продаж рослин, суцільну рубку лісів та облаштування місць рекреації.
<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz	Коручка болотна	Надмірне осушення біотопів. Рекреаційне навантаження, знищення при збудові територій.	Заборонено збирання рослин, порушення екотопів.
<i>Utricularia minor</i> L.	Пухирник малий	Коливання рівня води, забруднення водойм,	Заборонено порушення умов місцезростань,

Вид	Вид	Причина зміни чисельності	Заходи
		меліорація навколишніх територій.	розчищення дна водойм, їх осушення.
<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch	Булатка довголиста	Освоєння території, вирубка лісів, заміна букових на хвойні посадки, зривання на букети.	Заборонено збирання рослин, суцільні рубки лісів.
<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. Ex Bernh.) Schult	Коручка темно-червона	Антропогенне порушення природних біотопів, зокрема вирубування лісів.	Заборонено збирання рослин, порушення умов місцезростання, вирубування лісів.
<i>Silene lithuanica</i> Zapal.	Смілка литовська	Зривання рослин, витоптування, заліснення.	Зривання рослин, витоптування, заліснення.

Водоохоронні заходи

Господарська діяльність підприємства спрямована на поступове розширення, використання і відновлення лісових ресурсів, підвищення якісного складу і продуктивності лісів, а також посилення їх водорегулюючих, ґрунтозахисних та рекреаційних функцій.

Гідрологічні функції лісу суттєво залежать від складу і віку деревостанів, ґрунтовокліматичних і геолого-геоморфологічних умов, лісистості водозборів та інших факторів. Планована діяльність при проведенні рубок догляду та санітарних рубок сприяє розвитку лісових насаджень, поліпшує їх стан.

Згідно останній наукових досліджень водорегулюючий вплив лісів проявляється під час малих і середніх паводків. Суцільнолісосічні рубки малими площами, які здійснюються підприємством, фактично не впливають на піки великих і середніх повеней. Запроектовані заходи не порушують гідродинамічну сітку потоків ґрунтових горизонтів, а тим паче перших від поверхні водоносних горизонтів та підземного стоку і підземного живлення.

При здійсненні планованої діяльності негативний вплив на водні ресурси зведено до мінімуму оскільки використання води при здійсненні планованої діяльності не передбачається.

Основним видом можливого впливу на водні об'єкти є захаращення водостоків порубковими рештками, іншими відходами виробництва та сміттям. Однак застосована підприємством технологія ведення діяльності унеможливорює потрапляння порубкових решток та інших видів відходів у водотоки.

При проведенні робіт на лісосіках негативний вплив на водні об'єкти відсутній, забруднення та засмічення водних ресурсів не відбувається, не відбувається виснаження водних ресурсів або погіршення якості вод, надходження у водне середовище забруднюючих речовин не відбувається; порушення гідродинамічного режиму поверхневих та підземних вод не відбувається; вплив на гідрологічний та гідрохімічний стан поверхневих водойм відсутній.

Суттєвого впливу на водні об'єкти під час провадження планованої діяльності не

очікується, так як в лісових ділянках виділені смуги лісів уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів з категорії експлуатаційних лісів за нормативами згідно з постановою «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» (постанова КМ України від 16.05.2007 № 733) та віднесені до категорії захисних лісів.

Характеристика рік та водоймищ, що розташовані на території лісового господарства наведено нижче:

Характеристика рік та водоймищ

Найменування рік та водоймищ	Куди впадає ріка	Загальна протяжність, км площа водоймищ, га	Ширина лісових смуг вздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ, м	
			згідно нормативів	фактична
Лева	Ствіга	159	400	400
Тусталь	Случ	27	150	150
Люблинка	Горинь	29	150	150

Ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів займають площу 1130,0 га. Ширина лісових смуг вздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ витримана.

У відповідності до вимог наказу Державного комітету лісового господарства України від 23.12.2009 № 364 «Про затвердження Правил рубок головного користування». Зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 січня 2010 року за № 85/17380, в разі проведення у деревостанах, що віднесені до захисних смуг лісів уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів рубок буде призначати лише вузьколісосічні рубки.

На беззаплавних річках або ділянках річок, що не мають чітко вираженої заплави, ширина лісових ділянок (смуг лісів) визначається за нормативами від урізу води (у меженний період), а якщо русло річки розчленоване на протоки – від берега зовнішньої протоки. У разі коли русло річки розділене на протоки, що охоплюють високо підняті міжріччя шириною понад 1 кілометр, ширина лісових ділянок (смуг лісів) на берегах кожної протоки визначається так само, як і для решти частини русла такої річки. Уздовж річок з чітко вираженою заплавою ширина лісових ділянок (смуг лісів) збільшується на ширину безлісної заплави.

Лісові ділянки (смуги лісів) уздовж берегів у верхів'ї річки виділяються радіусом, що дорівнює ширині смуги, яка визначається уздовж берегів такої річки. Ширина лісових ділянок (смуг лісів) навколо озер та водоймищ визначається від урізу води, що відповідає нормальному підпертому рівню водойми і дорівнює ширині виділених смуг уздовж річок, які впадають до них

або витікають з них.

Якщо до озера чи водоймища впадають або витікають з них кілька річок, ширина лісових ділянок (смуг лісів) встановлюється така сама, як у річки, що має найбільшу ширину.

У районах, які зазнають впливу ерозійних процесів, уздовж річок, що мають велике значення для розвитку рибного господарства, збереження та захисту нерестовищ цінних видів риб, ширина лісових ділянок (смуг лісів) встановлюється з урахуванням результатів спеціальних обстежень.

Лісові ділянки (смуги лісів) виділяються уздовж річок завдовжки 10 і більше кілометрів у гірських умовах, 25 і більше кілометрів у рівнинних умовах, а також навколо озер та водоймищ, що мають площу 100 і більше гектарів.

Уздовж берегів річок завдовжки менш як 10 і 25 кілометрів, а також навколо озер і водоймищ площею від 5 до 99 гектарів виділяються берегозахисні лісові ділянки (смуги лісів), ширина яких визначається згідно з нормативами виділення особливо захисних лісових ділянок.

Для попередження негативного впливу рубок під час провадження планованої діяльності:

- забороняється прокладення трелювальних волоків на відстані ближче ніж 20 метрів від постійних водотоків, у місцях витоків річок та навколо них;
- у деревостанах, що віднесені до захисних смуг лісів уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів рубок будуть призначатися лише вузьколісосічні рубки;
- постійно (протягом року) будуть проводитись роботи з очищення русел водотоків та водних об'єктів від порубкових решток;
- постійно (протягом року) будуть проводитись роботи з очищення прибережних захисних смуг водних об'єктів від повалених дерев та порубкових решток.

Враховуючи зазначене, при дотриманні вимог чинного природоохоронного законодавства, вплив планованої діяльності на водні об'єкти характеризується як допустимий.

Водопостачання працівників здійснюється привозною водою питної якості, що підвозиться господарським транспортом від джерела централізованого водопостачання. Питна вода, якою забезпечується персонал, відповідає вимогам ДсанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

Територія планованої діяльності не каналізована, мережі централізованого водовідведення відсутні. Санітарне обслуговування персоналу здійснюється в адміністративних корпусах контори. Для потреб працівників в конторі підприємства облаштовані вбиральні з водонепроникним вигребом. Рідкі відходи по мірі накопичення вивозяться спецавтотранспортом для подальшого поводження з ними. Таким чином, забруднення води промисловими та господарського-побутовими скидами не відбувається.

Грунтоохоронні заходи

При проведенні рубок головного користування, рубок формування і оздоровлення лісів та на лісовідновних роботах при певних операціях технологічного процесу: виникає ризик ущільнення ґрунту транспортними засобами.

На лісосіках суцільних рубок після рубки можуть різко змінюватись фізичні властивості ґрунту. Механічні пошкодження ґрунту пов'язані з роботою транспорту. Механічні порушення ґрунтового покриву полягають у переущільненні шару ґрунту. Ущільнення ґрунту відбувається в наслідок надмірного тиску на ґрунт ходовими системами транспортних засобів та іншої техніки. Щільний ґрунт у сухому стані чинить суттєвий опір розвитку кореневої системи рослин, погано фільтрує воду, для обробки потребує додаткових витрат. Змішування ґрунту верхніх горизонтів може призвести до зменшення запасу гумусу у кореневмісному шарі.

При значній зволоженості ґрунтів виникає деградація ґрунтів, процес руйнування ґрунтів під впливом тимчасових водних потоків призводить до водної ерозії ґрунтів. Тимчасові водні потоки виникають при затопленні лісів паводковими або зливовими водами.

Враховуючи зазначене, з метою запобігання та зменшення негативного впливу на ґрунти при реалізації планованої діяльності будуть проводитись наступні заходи:

- під час заготівлі деревини застосовуватимуться технології, машини і механізми, що забезпечують найменше пошкодження ґрунтів;
- для попередження виникнення ерозійних процесів в ґрунтах, місця проїзду агрегатних лісових машин укладаються порубковими рештками (сучки, гілля, верхівки дерев, інші відходи, не віднесені до ліквіду з крони);
- після закінчення лісозаготівель приводять лісові ділянки у стан, придатний для використання за призначенням, у разі потреби здійснюють протиерозійні заходи (влаштування фашин і плетених загорож, земляних валів, водовідводів, вирівнювання заглиблень на волоках), ремонтують пошкоджені під'їзні дороги;
- для попередження створення заторів та наступного підтоплення паводковими водами лісу, після закінчення лісозаготівель проводять очищення русел водотоків від порубкових решток;
- земляні вали і водовідводи на волоках розміщуються через 40 метрів.

Для попередження негативного впливу на ґрунти, планована діяльність буде виконуватися з урахуванням вимог Закону України «Про охорону земель». З врахуванням зазначеного, за умови виконання вимог чинного законодавства та спеціальних заходів – вплив на ґрунти при реалізації планованої діяльності буде допустимим. Таким чином, прямого забруднення ґрунтів та надр не відбувається.

Оцінка впливу на довкілля

Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення суцільних рубок головного користування та суцільних санітарних рубок здійснює вплив на певні компоненти довкілля, оцінка та значимість яких відображена нижче:

Оцінка та розрахунок значимості впливу на довкілля

Компонент довкілля	Вид впливу, джерело впливу	Інтенсивність впливу	Територіальний масштаб	Тривалість впливу	Категорія значимості впливу
1	2	3	4	5	6
Клімат та мікроклімат	робота двигунів внутрішнього згоряння обладнання та механізмів, спалювання порубкових решток	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Атмосферне повітря	вплив рубок на зменшення поглинання парникових газів	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив середньої значимості
	викиди від пересувних джерел	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив середньої значимості
Шумове забруднення	пересувні джерела та бензопили	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Відходи	техніка, присутність людей на робочих майданчиках	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Поверхневі води	вплив рубок на якість води	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Ґрунт	вплив рубок на ерозійні процеси	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив середньої значимості
Флора, фауна, біорізноманіття	вплив рубок на місця оселення тварин та зростання рослин	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив середньої значимості
	присутність людей на робочих майданчиках	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Соціально-економічні	рубки головного	помірний	місцевий	довготривалий	вплив середньої

Компонент довкілля	Вид впливу, джерело впливу	Інтенсивність впливу	Територіальний масштаб	Тривалість впливу	Категорія значимості впливу
1	2	3	4	5	6
Клімат та мікроклімат	робота двигунів внутрішнього згоряння обладнання та механізмів, спалювання порубкових решток	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
умови	користування				значимості
Здоров'я населення	викиди від пересувних джерел	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Кумулятивний вплив	вплив інших видів діяльності	На близькій відстані відсутні об'єкти які можуть здійснювати кумулятивний вплив			

6. План господарських заходів

Система управління лісами базується на засадах екологічної безпеки і з урахуванням вимог, які висуваються міжнародними природоохоронними конвенціями.

Базовим законом України про ліси і систему управління в них є Лісовий кодекс України. Правові аспекти лісогосподарського виробництва та використання і відтворення лісових ресурсів визначено Земельним кодексом України і регулюються Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Центральним органом виконавчої влади з питань лісового господарства є Державне агентство лісових ресурсів України (Держлісагенство України), діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра аграрної політики та продовольства України, входить до системи центральних органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері лісового та мисливського господарства.

Клесівське надлісництво підпорядковане Філії «Поліський лісовий офіс» офісу, яке є територіальним органом, Держлісагенства України.

Основною виробничою одиницею на підприємстві є лісництво:

Найменування лісництв, місцезнаходження контор та громади	Площа га
Сльнівське лісництво	9573,0
Сехівське лісництво	8768,6
Клесівське лісництво	4275,6
Любонське лісництво	6174,3
Томашгородське лісництво	5995,8
Федорівське лісництво	6166,2
Ясногірське лісництво	6348,9
Чабельське лісництво	8117,9
Березівське лісництво	6289,0
Глинівське лісництво	10081,3
Залавське лісництво	7026,8
Рокитнівське лісництво	9199,0
Масевицьке лісництво	6198,5
Карпилівське лісництво	9347,8
Борівське лісництво	8608,6
Дубнівське лісництво	6139,0
Кам'янське лісництво	6718,7
Мушнянське лісництво	8333,9
Біловізьке лісництво	8828,5
Остківське лісництво	4191,0

Кисорицьке лісництво	3993,9
Рокитнівське (2) лісництво	6422,5
Всього	156798,8

Лісництво очолює лісничий і воно в свою чергу поділяється на дільниці, загальна кількість яких в лісгоспі 71. Середня площа дільниці 780 га. Їх очолюють майстри лісу. На кожній дільниці працює майстер лісу і підпорядковується лісничому. Майстер лісу є матеріально відповідальною особою. Оприбуткування і відпуск лісопродукції за допомогою засобів ЕОД здійснюють старші інженери лісозаготівель.

Підприємство володіє необхідною матеріально-технічною та технологічною базою і достатнім кадровим потенціалом; має сучасне комп'ютерне забезпечення, тобто все необхідне для ведення лісового господарства.

Бюджетного фінансування філія не отримує. Витрати лісгосподарської діяльності фінансуються за рахунок власних коштів, а саме за кошти отримані від реалізації лісової продукції, лісового насіння і посадкового матеріалу, інших товарів та послуг.

Клесівське надлісництво» є одним з найбільших платників у бюджеті всіх рівнів. Це сприяє забезпеченню зайнятості населення та розвитку інфраструктури місцевих громад.

Обґрунтування розміру розрахункової лісосіки.

Розрахункова лісосіка – щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності невиснажливого використання лісових ресурсів.

Розрахункова лісосіка рубок головного користування по Клесівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» обрахована Українським державним проектним лісовпорядним виробничим об'єднанням (УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ) згідно Методики визначення розрахункової лісосіки. Розрахункова лісосіка прийнята в розмірі 148,050 тис.м³ ліквідної деревини, в тому числі по господарствах:

	Розрахункова лісосіка, м3
Всього по філії	148050
Хвойне господарство, всього	103240
<i>соснова госпсекція</i>	102720
<i>ялинова госпсекція</i>	520
Твердолистяне господарство, всього	6570
<i>дубова госпсекція</i>	5030
<i>грабова госпсекція</i>	1540
<i>ясенева госпсекція</i>	0
М"яколистяне господарство, всього	38240
<i>березова госпсекція</i>	21750

<i>вільхова госпсекція</i>	13560
<i>осикова госпсекція</i>	2930
в т.ч. 2 категорія захисності	410
Хвойне господарство	210
<i>соснова госпсекція</i>	210
<i>ялинова госпсекція</i>	0
Твердолистяне господарство	0
<i>дубова госпсекція</i>	0
<i>грабова госпсекція</i>	0
<i>ясенева госпсекція</i>	0
М"яколистяне господарство	200
<i>березова госпсекція</i>	0
<i>вільхова госпсекція</i>	200
<i>осикова госпсекція</i>	0
в т.ч. 3 категорія захисності	3600
Хвойне господарство	1970
<i>соснова госпсекція</i>	1970
<i>ялинова госпсекція</i>	0
Твердолистяне господарство	470
<i>дубова госпсекція</i>	470
<i>грабова госпсекція</i>	0
<i>ясенева госпсекція</i>	0
М"яколистяне господарство	1160
<i>березова госпсекція</i>	620
<i>вільхова госпсекція</i>	430
<i>осикова госпсекція</i>	110
в т.ч. 4 категорія захисності	144040
Хвойне господарство	101060
<i>соснова госпсекція</i>	100540
<i>ялинова госпсекція</i>	520
Твердолистяне господарство	6100
<i>дубова госпсекція</i>	4560

Рубки догляду

Під час проведення польових лісовпорядних робіт були виявлені насадження, які потребують проведення рубок догляду за лісівничими вимогами на час проведення таксації.

Друга лісовпорядна нарада прийняла обсяги рубок догляду.

Для підтвердження правильності запроектованих обсягів рубок догляду введено розподіл за повнотами площі насаджень у віці рубок догляду і призначених в рубку.

Неповне охоплення рубками догляду насаджень пояснюється не призначенням освітлення і прочищення в насадженнях, що зростають в сирих і мокрих типах лісорослинних умов, крім мішаних соснових насаджень, як передбачено протоколом першої лісовпорядної наради.

Запроектований щорічний обсяг рубок формування і оздоровлення лісів, заходів пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового господарства наведений у таблиці:

Розрахункова лісосіка по рубкам формування та оздоровлення лісів - догляду на 2023 рік (і наступні роки)

по Клесівському надлісництву

Назва лісництва	Освітлення			Прочищення			Проріджування*			Прохідна рубка		
	га	куб.м		га	куб.м		га	куб.м		га	куб.м	
		загална деревина	ліквідна деревина		загална деревина	ліквідна деревина		загална деревина	ліквідна деревина		загална деревина	ліквідна деревина
Любонське	18	78	0	27	300	0	65	65	1016	915	148	5820
Томашгородське	15	66	0	18	190	0	66	66	1057	952	80	3140
Федорівське	16	71	0	19	210	0	106	106	1687	1520	113	4430
Ясногірське	20	88	0	19	210	0	96	96	1524	1372	116	4530
Чабельське	18	78	0	41	430	0	77	77	1220	1098	175	6860
Єльнівське	6	24	0	63	690	0	113	113	1860	1693	99	3830
Сехівське	8	37	0	24	260	0	68	68	1036	920	83	3240
Клесівське	7	28	0	13	150	0	48	48	760	680	76	2960
Борівське	31	70	0	45	250	0	15	15	180	160	0	0
Карпилівське	24	90	0	38	310	0	5	5	110	90	4	80
Масевіцьке	20	50	0	15	100	0	9	9	200	160	1	20
Рокитнівське	49	110	0	20	80	0	5	5	80	70	4	70
Залавське	18	50	0	27	240	0	17	17	220	180	1	20
Глинівське	24	60	0	8	50	0	17	17	290	250	12	170
Березівське	11	20	0	7	50	0	6	6	90	80	0	0
Кисорицьке	55	170	0	29	200	0	14	14	200	190	0	0
Остківське	33	130	0	19	220	0	7	7	140	130	3	100
Біловізьке	52	140	0	62	550	0	30	30	480	440	23	870
Мушнянське	15	60	0	30	370	0	28	28	540	480	3	110
Кам'янське	30	130	0	20	230	0	7	7	140	130	2	50
Дубнівське	15	50	0	32	290	0	10	10	120	110	0	0
Разом	485	1600	0	576	5380	0	809	12950	11620	943	36300	32650

Санітарні рубки

Причини утворення сухостійної деревини і захаращеності є природний відпад, пошкодження хворобами і шкідниками лісу, стихійні явища.

Для покращання санітарного стану лісового фонду лісовпорядкуванням запроектовано проведення суцільних і вибіркового санітарних рубок.

Термін проведення запроектованих обсягів суцільних санітарних рубок встановлено 2 роки, вибіркового санітарних рубок – 3 роки.

На наступні роки ревізійного періоду обсяги санітарних рубок встановлюються, виходячи з фактичного санітарного стану деревостанів.

Друга лісовпорядна нарада прийняла запроектовані обсяги суцільних і вибіркового санітарних рубок.

Решту сухостійної і пошкодженої деревини планується вирубати під час рубок головного користування, рубок догляду та інших рубок.

Перелік ділянок, на яких запроектовано проведення санітарно-оздоровчих заходів в 2025 році

Таблица 4

[illegible]

Разом ССР						5,0												
Масевицьке	2	8	2,3	(1)	0,4	0,4	9С31СБ	62	0,80	3	16	16	200	2	ССР	стовбурові шкідники	218	не виявлено
Масевицьке	2	15	0,4				10СЗ	58	0,60	1	21	28	260	2	ССР	стовбурові шкідники	228	не виявлено
Масевицьке	4	40	1,7	(1)	0,7	0,7	8С31ВЛЧ1БП	50	0,50	1	18	24	160	3	ССР	стовбурові шкідники	269	не виявлено
Масевицьке	5	50	2,0	(1)	0,5	0,5	8СЗ(70)2СЗ(100)+БП	70	0,50	1	23	30	230	3	ССР	стовбурові шкідники	246	не виявлено
Масевицьке	15	65	3,3	(1)	0,5	0,5	8С32ВЛЧ	100	0,40	2	24	40	180	ОЗЛ Д(3)	ССР	стовбурові шкідники	344	не виявлено
Масевицьке	56	25	6,0	(1)	1,0	1,0	6С34БП+ВЛЧ+ДЗ+ОС	60	0,60	2	19	20	180	4	ССР	стовбурові шкідники	140	не виявлено
Разом			15,7		3,1	3,1												
Разом ССР						3,5												
Рокитнівське	10	8	1,1	(1)	0,7	0,7	7СЗ(50)3СЗ(70)	50	0,50	2	17	18	170	4	ССР	стовбурові шкідники	166	не виявлено
Рокитнівське	28	32	1,5	(1)	0,8	0,8	10СЗ+БП	65	0,70	2	20	26	280	4	ССР	стовбурові шкідники	404	не виявлено
Рокитнівське	42	40	2,4	(1)	0,4	0,4	8СЗ(61)2СБ+СЗ(100)	61	0,70	2	19	22	260	4	ССР	стовбурові шкідники	140	не виявлено
Рокитнівське	44	7	0,4				10СЗ	60	0,65	2	19	20	240	3	ССР	стовбурові шкідники	223	не виявлено
Рокитнівське	55	33	0,7				10СЗ	55	0,70	1	19	20	260	4	ССР	стовбурові шкідники	303	не виявлено
Разом			6,1		1,9	1,9												
Разом ССР						3,0												
Залавське	2	1	3,0	(1)	1,0	1,0	4ЯЛЕЗВЛЧЗБП	50	0,70	1	20	26	220	3	ССР	стовбурові шкідники	173	не виявлено
Залавське	53	40	1,1	(1)	0,8	0,8	8С32БП	45	0,80	2	15	18	190	4	ССР	стовбурові шкідники	245	не виявлено
Залавське	60	45	1,6	(2)	0,5	0,5	10СЗ	70	0,65	2	21	24	280	3	ССР	стовбурові шкідники	326	не виявлено
Залавське	60	65	1,6	(2)	0,5	0,5	9С31БП	65	0,60	1	23	28	290	3	ССР	стовбурові шкідники	252	не виявлено
Разом			7,3		2,8	2,8												
Разом ССР						2,8												
Кисорицьке	5	35	2,5	(2)	0,6	0,6	6С33Д31ОС+БП	90	0,60	1	26	32	310	ОЗЛ Д(3)	ССР	стовбурові шкідники	180	Не виявлено
Кисорицьке	11	7	0,6	(1)	0,4	0,4	9С31БП	40	0,70	1	17	16	210	3	ССР	стовбурові шкідники	183	Не виявлено
Кисорицьке	17	55	9,0	(1)	1,0	1,0	8С32БП	33	0,80	1	14	16	160	4	ССР	стовбурові шкідники	163	Не виявлено
Кисорицьке	25	1	2,8	(2)	0,8	0,8	9С31БП	44	0,80	2	14	14	170	4	ССР	стовбурові шкідники	110	Не виявлено
Кисорицьке	34	11	4,9	(4)	1,0	1,0	10СЗ+БП	49	0,80	2	17	16	260	4	ССР	стовбурові шкідники	160	Не виявлено

Разом			19,8		3,8	3,8												
Разом ССР						3,8												
Біловізьке	21	51	2,7	(1)	1,0	1,0	10СЗ	60	0,30	2	19	26	110	4	ССР	стовбурові шкідники	148	Не виявлено
Біловізьке	36	2	0,8				8СЗ2БП	55	0,30	1	19	20	100	4	ССР	стовбурові шкідники	154	Не виявлено
Біловізьке	40	56	0,5				9СЗ1СБ	60	0,60	2	18	20	200	4	ССР	стовбурові шкідники	150	Не виявлено
Біловізьке	49	40	6,4	(1)	0,8	0,8	9СЗ1БП	60	0,50	1	20	26	180	4	ССР	стовбурові шкідники	151	Не виявлено
Біловізьке	55	6	5,8	(2)	0,7	0,7	6СЗ4БП+ВЛЧ+ОС	50	0,60	1	18	20	140	4	ССР	стовбурові шкідники	149	Не виявлено
Біловізьке	59	12	1,4	(1)	0,6	0,6	9СЗ1БП	50	0,60	1	19	24	200	4	ССР	стовбурові шкідники	262	Не виявлено
Разом			17,6		3,1	3,1												
Разом ССР						4,4												
Мушнянське	31	5	0,8				10СЗ+БП	57	0,60	1А	24	28	310	4	ССР	стовбурові шкідники	130	Не виявлено
Мушнянське	31	5	0,8				10СЗ+БП	57	0,60	1А	24	28	310	4	ССР	стовбурові шкідники	130	Не виявлено
Мушнянське	33	3	42,5	(2)	0,8	0,8	6СЗКЗСЗ1БП	56	0,60	3	13	20	140	4	ССР	Коренева губка	150	Не виявлено
Мушнянське	43	2	2,7	(1)	0,6	0,6	10СЗК+БП	70	0,60	2	21	22	260	4	ССР	Коренева губка	145	Не виявлено
Мушнянське	44	1	0,7				10СЗ	65	0,60	1	23	30	290	4	ССР	стовбурові шкідники	113	Не виявлено
Мушнянське	45	14	2,4	(2)	0,6	0,6				2			270	4	ССР	стовбурові шкідники	143	Не виявлено
Мушнянське	52	10	2,5	(1)	1,0	1,0	10СЗ+СБ+БП	75	0,70	1	23	28	340	4	ССР	стовбурові шкідники	181	Не виявлено
Разом			51,6		3,0	3,0												
Разом по ССР						31,2												
Борівське	11	13	2,2				10СЗ+ЯЛЕ+БП	40	0,70	1	16	18	210	4	ВСР	стовбурові шкідники	10	не виявлено
Борівське	46	8	1,9				8СЗ2БП+ЯЛЕ	32	0,70	1А	16	16	190	4	ВСР	стовбурові шкідники	25	не виявлено
Борівське	51	32	4,1	(1)	1,2	1,2	8СЗ2БП	46	0,60	2	16	16	160	4	ВСР	стовбурові шкідники	30	не виявлено
Борівське	62	28	8,5				6СЗ(75)2БП2СЗ(45)	75	0,70	2	20	24	230	4	ВСР	стовбурові шкідники	20	не виявлено
Разом			16,7		1,2	1,2												
Разом ВСР						13,8												
Карпилівське	22	17	1,5				4БП2ГЗ1ОСЗВЛЧ+ДЗ	48	0,70	1	19	20	170	4	ВСР	вітровал, бурелом	25	не виявлено
Карпилівське	23	17	1,6				8СЗ1ВЛЧ1БП	41	0,80	1	17	18	230	4	ВСР	стовбурові шкідники	25	не виявлено

Карпилівське	56	25	5,2	(1)	2,0	2,0	10СЗ+БП	51	0,75	1А	21	24	320	4	ВСП	стовбурові шкідники	25	не виявлено
Карпилівське	56	44	2,7	(1)	1,5	1,5	10СЗ	80	0,80	3	20	22	280	4	ВСП	стовбурові шкідники	25	не виявлено
Карпилівське	67	14	2,4				8СЗ2БП+ВЛЧ+ОС	65	0,70	1	22	26	280	4	ВСП	стовбурові шкідники	25	не виявлено
Карпилівське	69	5	28,5	(1)	1,0	1,0	10СЗ	72	0,70	2	19	24	271	4	ВСП	вітровал, бурелом	25	не виявлено
Карпилівське	71	19	1,9				10СЗ	55	0,80	4	11	14	130	4	ВСП	стовбурові шкідники	20	не виявлено
Карпилівське	99	22	1,8	(1)	0,7	0,7	10СЗ	75	0,60	2	21	26	260	4	ВСП	вітровал, бурелом	25	не виявлено
Карпилівське	105	15	1,1				4СЗ1ЯЛЕ5БП	32	0,70	1А	15	16	150	4	ВСП	стовбурові шкідники	20	не виявлено
Карпилівське	107	24	2,0	(1)	1,1	1,1	10СЗ	70	0,60	1	22	24	270	4	ВСП	вітровал, бурелом	20	не виявлено
Карпилівське	107	25	5,6	(1)	1,2	1,2	10СЗ	64	0,60	1	21	24	260	4	ВСП	вітровал, бурелом	5	не виявлено
Карпилівське	108	1	2,0				10СЗ	65	0,60	1	21	26	260	4	ВСП	вітровал, бурелом	20	не виявлено
Карпилівське	108	49	2,2	(1)	1,2	1,2	8СЗ2БП	80	0,50	3	19	22	150	4	ВСП	вітровал, бурелом	20	не виявлено
Карпилівське	119	33	3,0	(1)	1,5	1,5	10СЗ+БП	55	0,75	1	21	24	320	4	ВСП	стовбурові шкідники	25	не виявлено
Карпилівське	120	36	5,2				4ВЛЧ1СЗ4БП1ДЗ	45	0,70	2	19	22	200	4	ВСП	вітровал, бурелом	25	не виявлено
Разом			66,7		10,2	10,2												
Разом ВСП						25,9												
Масевицьке	2	41	6,8	(1)	3,0	3,0	10СЗ+БП	105	0,50	3	20	30	180	2	ВСП	вторинні шкідники	15	не виявлено
Масевицьке	3	60	2,4				10СЗ+ДЗ+БП+ВЛЧ	56	0,65	1А	22	28	300	3	ВСП	вторинні шкідники	15	не виявлено
Масевицьке	37	2	4,8				9СЗ1БП+ОС+ДЗ+ВЛЧ	39	0,70	1	15	16	180	4	ВСП	вторинні шкідники	10	не виявлено
Масевицьке	57	28	3,0	(1)	2,0	2,0	4СЗ3БП2ВЛЧ1ОС	75	0,60	2	21	24	200	4	ВСП	вторинні шкідники	20	не виявлено
Разом			17,0		5,0	5,0												
Разом ВСП						12,2												
Рокитнівське	5	22	1,8				10СЗ	46	0,70	2	16	16	200	4	ВСП	вторинні шкідники	15	не виявлено
Рокитнівське	5	23	2,4				10СЗ	65	0,60	2	19	20	220	4	ВСП	вторинні шкідники	15	не виявлено
Рокитнівське	25	18	6,3				7СЗ3БП+ВЛЧ+ОС	70	0,70	2	21	26	260	4	ВСП	вторинні шкідники	15	не виявлено
Рокитнівське	34	70	1,7				7СЗ2ЯЛЕ1БП	44	0,70	1	17	18	200	3	ВСП	вторинні шкідники	15	не виявлено
Рокитнівське	42	9	5,7				10СЗ	70	0,70	2	21	24	300	4	ВСП	вторинні шкідники	10	не виявлено

[illegible]

Повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень, їх таксаційний опис, Акти лісопатологічного і санітарного обстежень насаджень, в яких заплановані заходи поліпшення санітарного стану лісів, перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів і інші матеріали, які стосуються обстежень знаходяться в офісі підприємства.

Лісовідновлення та лісорозведення

В ревізійному періоді відтворення лісів проектується здійснювати шляхом лісовідновлення на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках (рідколісся, згарища, загиблі насадження), на зрубках ревізійного періоду, а також шляхом лісорозведення на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках (галявини, пустирі, рекультивовані землі).

З усієї площі лісових ділянок, що потребують лісовідновлення, природне поновлення можливе на площі 45% га. На всій іншій площі створення високопродуктивних лісів із господарсько-цінних порід можливе тільки штучним шляхом, або шляхом сприяння природному поновленню. Проектуючи різні способи лісовідновлення, лісовпорядкування приймало до уваги напрямок і успішність ходу природного поновлення в різних типах лісу і різних категоріях лісових ділянок.

Термін відновлювального періоду для ділянок, призначених для природного поновлення, прийнятий в середньому 6-7 років.

Період лісовідновлення для ділянок, призначених для сприяння природному поновленню, прийнятий 6 років. Сприяння природному поновленню передбачається проводити шляхом мінералізації ґрунту, підсівом насіння по мікропідвищенням, навколо пнів, збереженням підросту головних порід.

Терміни змикання лісових культур і переведення їх у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки залежать від групи типів лісу і цільової породи, становлять в середньому 6-7 років.

Терміни лісовідновлення наступні, – не вкриті лісовою рослинністю ділянки (зруби, загиблі насадження) перші два роки ревізійного періоду, фонд лісорозведення - 3 роки, реконструкція насаджень – 1 рік, на зрубках ревізійного періоду лісовідновні заходи проектується проводити в наступний рік після проведення рубки.

Доповнення лісових культур, які створюватимуться протягом ревізійного періоду, повинно проводитись, як правило, весною наступного року після садіння культур. Доповнення культур передбачається проводити ручним способом під меч Колесова сіянцями, як правило, дворічного віку.

Проект плану лісокультурних робіт на 2025 рік по Клесівському надлісництву	
Лісові культури	
Посадка лісових культур 284,3 га	
Догляд за лісовими культурами всього(га): 1000 га	
в тому числі:	
II квартал 300 га.	
III квартал 700 га.	
Доповнення лісових культур всього (га) 180 га	
II квартал 130 га	
IVквартал 50 га	
Підготовка ґрунту	
В т.ч. під л/к наступного року 200 га	
Природне поновлення	
Всього, 400,2 га	
В т.ч. сприяння, 78,1 га	
Догляд за природним поновленням всього(га):	
IVквартал 200 га.	
Заготівля насіння всього, кг. 1120	
В т.ч.	
Сосна, кг .100	
Дуб черешчатий , кг. 1000	
Інші кг, 20	
Посів розсадника, га. 2,0	

Використання угідь і ресурсів побічних користувань

В лісгоспі є такі види побічних користувань: сінокосіння, бджільництво, випасання худоби, заготівля дикорослих.

Середня урожайність на сіножатях лісового фонду становить 1,0 т/га, що є нижче урожайності сіножатей сільськогосподарських підприємств. Це викликано не проведенням господарських заходів щодо поліпшення урожайності.

Урожайність орних лісових ділянок також нижче ніж в сільськогосподарських підприємствах.

Пасовища використовуються для потреб лісової охорони та працівників лісгоспу.

Потреба лісового господарства в сіножатях і орних землях задовольняється повністю.

Попереднім лісовпорядкуванням щорічний випас худоби в лісі проектувався на площі 38634,0 га в кількості 12878 голів великої рогатої худоби. Фактично в середньому за останні 2 роки випас худоби проводився на незначній площі.

Запроектовані лісовпорядкуванням заходи з поліпшення угідь (табл. 4.9.1) не виконувалися.

5. Виконання заходів з поліпшення угідь

Найменування заходів	Одиниця вимірювання	Запроектовано на ревізійний період	Виконано	% виконання
1. Сіножаті				
1. Докорінне поліпшення	га	70,1		
2. Поверхнєве поліпшення	-*-	233,7		
Разом		303,8		

Минулим лісовпорядкуванням побічне користування проектувалось в таких щорічних обсягах: заготівля сіна – 434,8 т, випасання худоби – 12878 голів, розміщення пасік – 0,3 т, збір і заготівля дикорослих: ягід – 200 т, грибів – 436 т, лікарських рослин – 3,9 т.

Заготівля харчових продуктів лісу і лікарської сировини на території філії проводиться, в основному, місцевим населенням.

Заходи з лісозахисту

Осередки шкідників і хвороб лісу, виявлені протягом ревізійного періоду, наведені в табл. 4.5.1. Були відмічені найбільші осередки масового розмноження таких шкідників лісу як короїд верхівковий.

Динаміка осередків шкідників і хвороб лісу за ревізійний період

Види шкідників і хвороб	Площа осередків, га					
	на по- чаток періоду	виник- ли знову	лікві- дова- но	затухло	залишок осередків	
					усього	в т.ч. потре- бують заходів боротьби
Пошкодження ентомошкідниками						
	987,3			694,4	292,9	
Короїд верхівковий						
	4,1				4,1	
Лубоїд великий сосновий						
	27,6				27,6	27,6
П'ядун сосновий						
	1019,0			694,4	324,6	27,6
Разом						
Пошкодження хворобами лісу						
Омела		4,1			4,1	
Поперечний рак дуба		30,1			30,1	
Стовбурна гниль		10,9			10,9	
Трутовик несправжній						
осиковий		16,5			16,5	
Несправжній дубовий						
трутовик	41,0			41,0		
Коренева губка	1188,0			908,5	279,5	15,0
Разом	1229,0	61,6		949,5	341,1	15,0
Усього	2448,0	61,6		1643,9	665,7	42,6

Із хвороб лісу найбільше поширення мала коренева губка.

Запроектовані на ревізійний період лісозахисні заходи лісгоспом виконувались.

Проведені санітарні рубки сприяли покращенню санітарного стану насаджень, зменшенню площі деревостанів з осередками хвороб, шкідників лісу.

Нагляд за шкідниками і хворобами лісу ведеться лісовою охороною та спеціалістами ДСЛП «Рівнелісозахист».

В цілому стан лісозахисту за ревізійний період задовільний, а проведені лісозахисні заходи позитивно вплинули на покращення санітарного стану насаджень.

Охорона лісу

Інформація про лісові пожежі, що сталися протягом ревізійного періоду наведені в таблиці 4.8.1, виконані протипожежні заходи - в таблиці 4.8.2.

Відомості про лісові пожежі

Показники	Одиниця вимірювання	Усього за ревізійний період	В т.ч. за два останні роки	
			2018 р.	2019 р.
1. Площа, пройдена пожежами	га	12,1	0,3	0,7
в т.ч. вкрита лісовою рослинністю	га	12,1	0,3	0,7
2. Кількість пожеж – усього	випадків	25	1	2
	випадків	25	1	2
в т.ч. низових	га	12,13	0,3	0,7
3. Середня площа однієї пожежі	га	0,49	0,3	0,08
4. Причини пожеж:				
4.1. Не встановлено	випадків	25	1	2
5. Виявлено порушення правил пожежної безпеки	випадків	61	9	12
6. Накладено штрафів	випадків	61	9	12
	гривень	1853	153	1020

Виконання запроектованих протипожежних заходів

Найменування заходів	Одиниця вимірювання	Проектувалось на ревізійний період	Фактично виконано	% виконання
1. Організаційні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки				
1.1. Утримання лісової пожежної станції	шт.	1	1	100
1.2. Організація пунктів зосередження протипожежного інвентарю	-*-	8	8	100
2. Заходи з попередження виникнення пожеж (обмежувальні)				
2.1. Проведення виставок з протипожежної безпеки	шт.	9	1	11
2.2. Встановлення протипожежних панно	-*-	2	2	100
2.3. Обладнання місць відпочинку і паління	-*-	10	10	100
2.4. Встановлення попереджувальних аншлаків	-*-	200	54	27
2.5. Встановлення шлагбаумів	-*-	50	50	100
3. Заходи з попередження розповсюдження лісових пожеж (обмежувальні)				
3.1. Створення мінералізованих смуг	км	5000	10072	201
3.2. Догляд за мінералізованими смугами	-*-	8000	10660	133

3.3. Створення протипожежних смуг і розривів	-*-	6,5	6,5	100
3.4. Догляд за протипожежними смугами і розривами	-*-	400	800	200
4. Будівництво об'єктів протипожежного призначення				
4.1. Ремонт та утримання доріг протипожежного призначення	км	20	30,1	150
4.2. Ремонт пожежних веж	тис.грн.	50,0	50,0	100
4.3. Ремонт та утримання штучних водоймищ	-*-	5,0	-	-

За два останні роки, в середньому, було зареєстровано 48 випадків самовільних рубок з обсягом зрубаної деревини 59 м³ та 21 випадок інших порушень.

По зареєстрованих порушеннях лісового законодавства були вжиті такі заходи: складено адміністративних протоколів: незаконна рубка дерев – 48 шт., порушення правил пожежної безпеки – 21 шт.

Господарська діяльність на забруднених радіонуклідами територіях

Стан і динаміка лісового фонду дають можливість в цілому оцінити екологічний стан лісів лісгоспу на рік лісовпорядкування. Усі види господарської діяльності велися згідно чинних нормативних актів. Вони були направлені на підвищення якісного стану і продуктивності лісів, збереження і підвищення їх захисних властивостей. Негативного впливу на навколишнє середовище господарська діяльність не спричинила.

Найбільшої шкоди лісу завдають: кар'єри, камнедробільні заводи, що розташовані в Клесівському, Любонському, Томашгородському, Сехівському, Ясногірському, Чабельському і Федорівському лісництвах через пониження рівня ґрунтових вод, що призводить до сповільнення росту лісових насаджень, часткового їх всихання.

За щільністю радіаційного забруднення та можливістю використання продукції лісового господарства територія лісгоспу відноситься до 3-ої зони, де не прогнозується значне радіактивне забруднення продукції, але радіаційний контроль повинен охоплювати всі сфери виробництва, особливо заготівлю недеревної продукції лісу.

Підзона 3А вимагає характерного контролю за використанням дикоростучих їстівних грибів, ягід та лікарських рослин.

Підзона 3Б вимагає контролю за використанням сіна з лісових земель, сіножатей, хвойної лапки.

Підзона 2А вимагає контролю паливної деревини та деревної сировини тонкомірної.

Починаючи з 2002 року на території лісгоспу проводиться моніторинг лісів першого рівня. Щорічно спеціалістами лісгоспу ведеться спостереження за станом лісів на 8-ми ділянках моніторингу, місця яких визначені згідно розрахунків за спеціальними програмами, проведених спеціалістами УкрНДІЛГА. Згідно «Методичних рекомендацій з моніторингу лісів України першого рівня (Хірків 2001) на кожній ділянці визначалися ряд показників, найголовніші з яких дефоліація крони, дехромація крони, пошкодження облікових дерев. Забрана інформація надсилалася в лабораторію моніторингу і сертифікації лісів Укр НДІЛГА для систематизації, оцінки та аналізу. Місця їх розташування вказані в пояснювальних записках по лісництвах.

Результати моніторингу систематизуються в цілому по лісах України і надсилаються в міжнародні установи згідно конвенції про транскордонне забруднення повітря. Моніторинг лісів є складовою частиною державної системи моніторингу навколишнього природного середовища.

Режим ведення господарства в радіаційно забруднених лісах

Види діяльності	1 зона	2 зона			3 зона	
	більше 15,1 Кі/км ²	2а	2б	2в	3а	3б
		5,1-7	7,1-10	10,1-15	0-2	2,1-5 Кі/км ²
1.Відведення лісосік	господарська діяльність заборонена	+	+		+	+
2.Рубки головного користування	-//-	+(7)	+(7)		+	+
3.Рубки догляду:	-//-					
а) освітлення		+(4,6,7,8)			+	+
б) проčiщення		+(4,6,7,8)			+	+
в) проріджування		+(4,6,7)	+(4,7)		+	+
г) прохідні рубки		-	-		+	+
4.Вибіркові санітарні рубки	-//-	+(5,7)	+(5,7)		+	+
5.Підсочка сосни	-//-	+	+		+	+
6.Лісовідновлення	-//-	+	+	+	+	+
7.Заготівля березового соку	-//-	+(1)	+(1)		+	+
8.Заготівля хвойної лапки	-//-				+	+
9.Заготівля лікарських рослин:	-//-					
а) спориш, кропива собача					+(1)	+(1)
б) фіалка, конвалія, чебрець, цмін піщаний					+(1)	
в) чорниця (листя), звіробій, крушина, кора дуба, пижмо					до 1 Кі/км ² (1)	
10.Заготівля ягід:	-//-					
а) журавлини, чорниці					+(1)	
б) малини					до 3 Кі/км ² (1)	
в) калини, горобини		до 10 Кі/км ² (1)			+	+
11.Заготівля грибів:	-//-					
а) білий і підосичник					до 1 Кі/км ² (1)	
б) опеньок справжній, лисичка					до 2 Кі/км ² (1)	
в) інші гриби		заготівля забороняється				

Примітки: 1 – проведення дозиметричного контролю продукції, сировини;

4 – проводиться в чистих насадженнях з повнотою 1.0, змішаних – 0,9-1,0;

5 – проводиться при наявності сухостою 20 м³/га і більше;

6 – проводиться при наявності механізмів лінійним способом;

7 – забороняється використання деревини на паливо і технологічну тріску;

8 – деревина і порубкові рештки спалюються у зимовий період і попіл закопується на глибину не менше як 50 см;

+ – дозволяється

Нелісові ділянки (сіножаті, рілля, пасовища) при 15,1 Кі/км² і більше переводяться в категорію інших лісових ділянок, що не використовуються.

Дотримання принципів невиснажливості

Господарська діяльність Клесівської філії спрямована на цілеспрямоване і ефективне виконання повного комплексу лісогосподарських, лісозаготівельних, лісовідновних заходів, спрямованих на раціональне невиснажливе використання і відтворення лісових ресурсів з метою охорони навколишнього середовища. Запроектований на підприємстві загальний щорічний обсяг користування лісом від усіх видів рубок складає 133 тисячі кубометрів ліквідної деревини або 82 відсотки від середнього приросту насаджень. Питома вага головного користування від загальної заготівлі деревини становить 50 відсотків. У рубки догляду запроектовані всі насадження, які потребують їх невідкладного проведення. Щорічно ці заходи здійснюються на площі близько 600 га, в тому числі рубки догляду в молодняках – 332 га. Санітарні рубки запроектовані в насадженнях на поточний рік заплановані на площі 210 га.. Проведення рубок формування і оздоровлення лісів підвищить стійкість насаджень, поліпшить їхній санітарний стан, збільшить загальну продуктивність. Виконання запроектованих лісовпорядкуванням заходів значною мірою буде сприяти підвищенню продуктивності лісів, поліпшенню санітарного стану деревостанів, посиленню захисних кліматорегулюючих функцій лісу.

7. Моніторинг лісів

Оцінка впливів на навколишнє природне та середовище.

Згідно критерію 6.1 СТАНДАРТУ «Лісова сертифікація» для сертифікації системи лісоуправління на відповідність принципам і Критеріям FSC для України, потрібне проведення оцінки дії на довкілля з урахуванням масштабу і інтенсивності лісогосподарських заходів, а також унікальності ресурсів, що піддаються дії в результаті лісогосподарської діяльності. Оцінювання впливу на навколишнє природне середовище повинно виконуватися відповідно до масштабу та інтенсивності ведення лісового господарства, а також унікальності природних ресурсів і належним чином інтегруватися в систему ведення господарства. В таке оцінювання повинні бути включені як впливи, що відбуваються на ландшафтному рівні, так і вплив власного обладнання в місцях його експлуатації. Впливи на навколишнє природне середовище повинні оцінюватися ще до початку проведення заходів, які можуть призвести до порушень.

Інтенсивний антропогенний вплив на біорізноманіття Волинського Полісся ставить під загрозу існування місцезростань рідкісних та зникаючих видів. У зв'язку з цим унікальний в ботаніко-географічному відношенні регіон поступово втрачає специфічні риси рослинного покриву. Виходячи з цього охорони заслуговує кожна ділянка Волинського Полісся, на яких збереглися рідкісні види та угруповання.

Мета і завдання дослідження. Мета роботи полягає у встановленні еколого-ценотичних особливостей рослинного покриву, виявленні місцезнаходження видів флори, фауни та угруповань, які підлягають охороні та збереженню: об'єкти Червоної книги України; види з додатків 1, 2 і 3 до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування у Європі (Бернської Конвенції) та з додатку 1 Резолюції №6 (1998) даної Конвенції; рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; природні оселища (біотопи), що підлягають збереженню з додатку Резолюції 4 (1998) до Бернської Конвенції в лісах Філії «Клесівське лісове господарство» ДП «Ліси України».

Для досягнення мети передбачено виконати наступні завдання:

- дослідити рослинний покрив в лісах Філії «Клесівське лісове господарство» ДП «Ліси України»;
- встановити наявність рідкісних і зникаючих видів флори та фауни (видів Червоної книги України та Резолюції 6 Бернської конвенції);
- встановити наявність угруповань Зеленої книги України та оселищ Резолюції 4 Бернської конвенції;
- встановити наявність об'єктів природно-заповідного фонду України та «Смарагдової мережі України»;
- установити можливий вплив планової діяльності на природні комплекси;

Об'єкт дослідження – біорізноманіття в лісах Філії «Клесівське лісове господарство» ДП «Ліси України».

Предмет дослідження – поширення, еколого-ценотичні особливості та охорона видів флори та фауни на території планової діяльності.

Методи дослідження: польові (флористичні та еколого-популяційні) здійснювалися маршрутно-експедиційним способом; камеральні (ідентифікаційний, обробка гербарних колекцій, ботаніко-географічний, порівняльно-флористичний, картографічний) методи.

Вивчення біорізноманіття у лісах Філії «Клесівське лісове господарство» ДП «Ліси України» проводилось у 2019-2023 роках під час маршрутних досліджень Волинського Полісся із складанням геоботанічних описів. У ході складання маршрутних шляхів було проаналізовано таксаційні матеріали, з метою деталізації складу, структури, віку деревостанів, для побудови найбільш доцільних та оптимізованих шляхів обстеження.

Для кожного лісництва складено карти поширення раритетних видів та угруповань. На планово-картографічному матеріалі зазначено об'єкти планованої діяльності, раритетні види і угруповання та об'єкти природно-заповідного фонду.

Відповідальними, в залежності від виду планової діяльності до проведення оцінки впливу на навколишнє природне середовище долучаються: головний лісничий, начальник відділу лісового та мисливського господарства, лісничі працівники лісового відділу підприємства.

Репрезентативні ділянки

Вимоги національного законодавства потребують, щоб лісогосподарське підприємство виділило ділянки лісів, які репрезентують існуючі на території підприємства лісові екосистеми. Загальна площа таких ділянок складає 5% вкритої лісом площі підприємства. На цих ділянках не проводяться жодні заходи, які здатні змінити їхній природний стан та порушити природні процеси, що в них відбуваються. Ліси на таких ділянках повинні репрезентативно відображати породний склад лісів і не мати ознак суттєвих антропогенних порушень. Лісогосподарське підприємство не планує на таких ділянках жодних заходів протягом щонайменше 20 років.

Філія «Клесівське лісове господарство» має виділений перелік репрезентативних ділянок відповідно до наказу № 53 від 27 березня 2023 року «Про виділення і охорону репрезентативних зразків лісових екосистем» на площі 1318,2 га.

Особливо цінні для збереження ліси

Будь-який ліс має певну екологічну та соціальну цінність. Така цінність може полягати в наявності рідкісних видів, угруповань та біотопів, місць рекреації, або природних ресурсів, які використовуються місцевим населенням тощо. Там, де визнано, що така цінність має особливе значення або є критично важливою, ліс можна визнати особливо цінним для збереження (ОЦЗЛ). Базовою ідеєю концепції ОЦЗЛ є виявлення особливої цінності для збереження (ОЦЗ): це така цінність, що є особливо важливою і потребує охорони та сталого використання. Особливо цінними для збереження є ліси, де виявлено такі цінності, або, більш точно, лісова територія, що потребує відповідного господарювання з метою підтримання або посилення виявлених особливих цінностей.

Тому виявлення таких територій є найважливішим першим кроком у розробці для них відповідного режиму господарювання. На території філії «Клесівське лісове господарство» виділені і охороняються особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗ), загальна площа яких складає 10550,9 га, на яких щорічно проводиться моніторинг стану. Площі ділянок ОЦЗ в розрізі особливих цінностей для збереження приведено нижче:

ОЦЗ 1 – Видове різноманіття. Концентрації біологічного різноманіття, включно з ендемічними, рідкісними видами і видами що перебувають під загрозою або зникають, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях – 3841га;

ОЦЗ 3 – Екосистеми та оселища. Рідкісні й такі, що перебувають під загрозою або зникають екосистеми, оселища або рефугіуми – 3780,9 га;

ОЦЗ 4 – Критичні послуги екосистем. Основні послуги екосистем у критичних ситуаціях, включно із захистом водозборів і запобіганням ерозії вразливих ґрунтів і схилів – 2929 га.

Підприємство вивчає та вживає ефективних заходів із запобігання негативним впливам господарської діяльності на цінності довкілля, помякшує та виправляє ті впливи, що стаються, пропорційно до їх масштабу, інтенсивності та ризику.

Основними господарськими заходами, що заплановані в ОЦЗ є:

- Рубки догляду;
- Вибіркові санітарні рубки;
- Притипожежні заходи;

Особливостями проведення лісгосподарських заходів в ОЦЗ є:

- Під час проведення рубок догляду зберігається природне відновлення цінних видів, особливо коли йому загрожує небезпека витіснення іншими видами.
- Методи та способи проведення рубок догляду мають забезпечувати мінімальне порушення лісового середовища й дерев, що залишаються, тому інтенсивність рубок догляду за лісом знижено.

План виявлення і взяття під охорону особливих цінностей для збереження ОЦЗ

Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону особливо цінних для збереження лісів	Заходи щодо охорони особливо цінних для збереження лісів	Хто проводить
Проведення консультацій з зацікавленими сторонами щодо визначення розташування відтворювальних ділянок мисливських господарств на території підприємства	Оголошення режиму тиші та обмеження господарської діяльності в період з 01.04. по 15.06	Спеціалісти філії, зацікавлені сторони
З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти ліси високої природоохоронної цінності, ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціалісти філії, зацікавлені сторони

Проведення обстеження земельних лісових ділянок при проведенні безперервного лісовпорядкування, відводах і таксації лісосік рубок головного користування і оздоровлення лісів. При виявленні виділяються ОЦЗ.	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони
Проведення картування ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.	На картах-схемах по лісництвах наносять ОЦЗ	Спеціалісти філії, лісничі
Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення ОЦЗ протягом року		Адміністрація філії

Заходи з оцінювання, запобігання та пом'якшення негативних впливів господарської діяльності на :

- **Цінності довкілля** – Акт обстеження ділянки, в якому вказані заплановані заходи щодо мінімізації негативного впливу рубки на навколишнє природне середовище (ОВНС).
- Охоронні зобов'язання;
- Положення про об'єкти ПЗФ;
- Закон про ПЗФ України;
- Висновок з оцінки впливу на довкілля планової діяльності підприємства;

Планування рубок формування і оздоровлення лісів проводить із залученням фахівців лісозахисту і ліспроєкту;

Дотримання процедури системи моніторингу виконання запланованих видів діяльності та завдань для філії «Клесівське лісове господарство».

Програма моніторингу особливих цінностей для збереження (ОЦЗ)

Передмова

Ця програма розроблена на виконання критерію 9.4 FSC Національного стандарту системи ведення лісового господарства для України.

Головна мета моніторингу ОЦЗ – визначити чи виконуються стратегії збереження ОЦЗ та чи не шкодять господарські заходи ідентифікованим ОЦЗ. Результати моніторингу надають співробітникам філії актуальну інформацію про ОЦЗ, які зустрічаються в межах лісового фонду філії, і є основою для внесення змін до стратегій збереження або коригування планів господарювання. Однією із загальних і поточних цілей моніторингу є поступове накопичення інформації про наявні ОЦЗ та території де вони ідентифіковані. На підставі цієї інформації можна оцінити, чи зберігаються ОЦЗ та чи є ефективною господарська діяльність, спрямована на їхнє збереження.

Послідовний стандартизований моніторинг особливо важливий, щоб зрозуміти, чи є зміни ОЦЗ, що спостерігаються, дійсними (наприклад, збільшення популяції) чи є результатом зміни в системі моніторингу (наприклад, зміна персоналу на когось, хто краще виявляє види).

Ефективна програма моніторингу повинна оцінювати, чи підтримуються ідентифіковані ОЦЗ, використовуючи якомога менше часу та грошей, без шкоди для якості моніторингу. Екстенсивний і такий, що вимагає значних витрат часу моніторинг є непотрібним, якщо немає вагомих підстав вважати, що масштаби та інтенсивність виробничої діяльності загрожують підтримці ОЦЗ.

Загальні положення щодо моніторингу особливих цінностей для збереження

Перший крок до моніторингу ОЦЗ передбачає їхню ідентифікацію, оцінку їхнього стану, визначення загроз, рівня захисту, який є необхідним для збереження відповідних природоохоронних цінностей, нанесення меж ОЦЗТ на карту, тобто встановлення початкових (вихідних) даних.

Вихідні дані забезпечують контрольний рівень, з яким можна порівняти подальші дані моніторингу, щоб оцінити, чи зберігаються ОЦЗ. Таким чином, при проведенні моніторингу слід використовувати методи, частоту та інтенсивність вибірки, подібні до тих, які використовувалися під час початкової ідентифікації ОЦЗ, щоб результати були порівняними.

В ході моніторингу проводиться кількісна або якісна оцінка встановлених ОЦЗ та їх порівняння з минулорічними та/або вихідними даними. Робиться висновок про характер змін, якщо вони спостерігалися. У випадку фіксації негативних змін плануються заходи з виправлення ситуації.

Моніторинг ОЦЗТ проводиться у філії щорічно спеціалістами філії за участі всіх зацікавлених сторін. В ході моніторингу оцінюється ефективність заходів із збереження або поліпшення ОЦЗ та їх стан.

Під час проведення моніторингових досліджень до консультацій залучаються представники державних органів охорони навколишнього природного середовища, науково-дослідних установ, громадських і природоохоронних неурядових організацій, місцеві та запрошені експерти різних профілів (екологи, ботаніки, зоологи, соціологи, тощо), представники місцевих громад, інші зацікавлені сторони.

Дані моніторингу записуються та зберігаються в централізованій базі даних, оскільки це зручно для аналізу довгострокових тенденцій щодо ОЦЗ. Проте моніторинг конкретних ОЦЗ не завжди виявляє причину спостережуваних змін у ОЦЗ.

Види моніторингу ОЦЗ.

Оперативний моніторинг.

Основні завдання оперативного моніторингу – дотримання вимог чинної нормативно-законодавчої бази ведення лісового господарства та природоохоронного законодавства, а також виконання планів господарювання в межах ідентифікованих ОЦЗТ.

Включає виявлення та запобігання будь-якій незаконній діяльності в межах ідентифікованих ОЦЗТ, лісопатологічний моніторинг, моніторинг проведення господарських заходів, будівництва доріг, поводження з відходами, дотримання меж ОЦЗТ тощо. Оперативний моніторинг має проводитися досить часто, щоб виявити проблемні зони, за якими буде продовжено більш цілеспрямований моніторинг.

Методи оперативного моніторингу: патрулювання лісів силами лісової охорони; лісопатологічні обстеження; приймання виконаних робіт; тощо.

Моніторинг збереження ОЦЗ.

Моніторинг збереження ОЦЗ спрямований на оцінку того, чи досягаються цілі, визначені в плані господарювання, а також чи ефективними для збереження ОЦЗ є господарські заходи. На відміну від оперативного моніторингу увага зосереджена на моніторингу стану ОЦЗ. Дані, зібрані під час цього моніторингу, можуть бути доповнені даними оперативного моніторингу або супутніх спостережень.

Методи моніторингу збереження ОЦЗ: обстеження популяцій видів, що охороняються; обстеження оселищ; обстеження пралісів і старовікових лісів; обстеження генетичних резерватів; обстеження рослинності (дослідження індикаторних видів, вимірювання структури рослинності) – для ОЦЗ 1 і ОЦЗ 3; моніторинг ерозії ґрунтів; моніторинг рівнів седиментації води у природних водоймах; обстеження структури рослинності, ключової для запобігання ерозії (стан деревного та

надґрунтового покриву) – для ОЦЗ 4; інтерв'ю із зацікавленими сторонами для визначення того, чи збережено цінність ОЦЗТ – для ОЦЗ 6.

Моніторинг загроз

Під час моніторингу відстежуються внутрішні та зовнішні загрози для ОЦЗ, виявлені під час процесу первинної оцінки загроз та оцінюється, чи виникли нові загрози. Моніторинг загроз включає цілеспрямований моніторинг індикаторів загрози (наприклад, моніторинг якості води) на ОЦЗТ, загрози, додатково зафіксовані під час оперативного моніторингу (наприклад, виявлення спалаху ентомошкідників під час лісопатологічного моніторингу) та інтерв'ю із зацікавленими сторонами (місцеві громади, органи місцевого самоврядування, НУО тощо) та експертами.

Методи моніторингу загроз: аналіз результатів патрулювання лісів силами лісової охорони (зокрема, динаміка незаконних рубок) та результатів лісопатологічних обстежень (динаміка розвитку шкідників та хвороб лісу); аналіз оперативного моніторингу за станом лісів; моніторинг інвазійних видів; аналіз частоти злив та повеней; тощо.

Відповідальні за проведення моніторингу ОЦЗ

Загальну відповідальність за реалізацію програми моніторингу несе головний лісничий філії, який забезпечує належний збір та аналіз даних, а також використання результатів для адаптивного ведення господарства.

Відповідальними за проведення оперативного моніторингу є лісова охорона філії (патрулювання лісів), інженери з охорони і захисту лісу (лісопатологічні обстеження), лісничі (приймання виконаних робіт).

Відповідальними за проведення моніторингу збереження ОЦЗ є співробітники відділу лісового та мисливського господарства, які проводять власні спостереження, а також координують діяльність зацікавлених сторін та експертів, залучених до моніторингу збереження ОЦЗ. Моніторинг збереження ОЦЗ також проводиться співробітниками лісництв.

Відповідальними за проведення моніторингу загроз є співробітники відділу лісового та мисливського господарства, діяльність яких координується головним лісничим.

Залучення зацікавлених сторін та експертів

Моніторинг ОЦЗ здійснюється як співробітниками філії, так і зацікавленими сторонами та експертами.

До оперативного моніторингу залучаються представники правоохоронних органів (патрулювання лісів разом із лісовою охороною), спеціалісти Укрлісозахисту (лісопатологічні обстеження), інспектори Держекоінспекції (перевірка дотримання природоохоронного законодавства).

До моніторингу збереження ОЦЗ залучаються спеціалісти ДО «Український ЛСЦ» та її відокремлених підрозділів (дотримання режиму збереження та стану генетичних резерватів), фахові екологи, ботаніки, зоологи (моніторинг стану ОЦЗ 1 і 3), інспектори Держекоінспекції (дотримання режиму збереження та стану об'єктів ПЗФ та територій Смарагдової мережі).

Моніторинг ОЦЗ 4-6 завжди має враховувати результати консультацій з представниками місцевих громад.

Документування результатів моніторингу стану ОЦЗ

Результати проведеного моніторингу доцільно подавати в табличній формі:

Результати моніторингу стану ОЦЗ, проведеного у 20__ році у філії «..... ЛГ»

№№	Назва та опис ОЦЗ	Об'єкт та/або місцерозташування (лісництво, квартал/ виділ) ОЦЗ	Стан ОЦЗ	Результати моніторингу			
				Опера- тивного	збереження ОЦЗ	загроз	Чи плануються заходи

Документування результатів моніторингу оцінки ефективності заходів із збереження або поліпшення ознак ОЦЗ

Моніторинг оцінки ефективності заходів із збереження або поліпшення ознак ОЦЗ проводиться на основі польової інспекції, аналізу технологічних карт на виконання робіт, актів виконаних робіт та актів огляду місць проведення лісгосподарських заходів. В цій роботі можуть брати участь всі зацікавлені сторони, в т. ч. представники громад. Узагальнені результати моніторингу оцінки ефективності заходів представляються в табличній формі, поданій нижче.

Результати моніторингу проведених лісгосподарських і природоохоронних заходів у 20__ році в ОЦЗТ, розташованих на території філії «..... ЛГ»

№№	Назва та опис ОЦЗ	Об'єкт та/або місцерозташування (лісництво, квартал/ виділ) ОЦЗ	Місце проведення (лісництво, квартал/ виділ)	Вид заходу	Вплив заходу на ОЦЗ та відмічені недоліки у виконанні заходу	Рішення щодо коригування стратегії та заходів для підтримки та/або збагачення ОЦЗ

Результати моніторингу ОЦЗ включаються до короткого звіту про результати моніторингу лісгосподарської діяльності, доступного для всіх зацікавлених сторін та використовуються для планування подальших заходів у таких лісах.

8. Соціальні аспекти

Клесівське надлісництво підтримує принципи та права на працю, визначені в Декларації МОП про основні принципи і права на працю які базуються на восьми основних Конвенціях МОП про працю. Надлісництво сприяє гендерній рівності у працевлаштуванні, в можливостях навчання, укладанні угод, в процесах залученості до господарської діяльності, жінки та чоловіки працюють на однакових умовах, отримують однакову заробітну плату за однаково виконану роботу. Облікова кількість штатних працівників на 01.01.2025 року становить 183 чол., в тому числі жінки 8 осіб. На підприємстві розроблена програма конфедичійних та ефективних заходів для сповіщення про сексуальні домагання і дискримінацію за гендерними ознаками, сімейним станом, батьківством або сексуальною орієнтацією та їх усунення.

Надлісництво дотримується правил гігієни праці та безпеки праці для захисту працівників від професійних загроз безпеці та здоров'ю, здійснюється внутрішній контроль дотримання правил з охорони праці та техніки безпеки.

Опис і обґрунтування використання відповідної заготівельної техніки та устаткування.

Економічна діяльність підприємства ґрунтується на заготівлі і реалізації деревини від рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів.

Рубка стиглого лісу, - це збір лісового врожаю, що в лісівничій науці трактується як перша фаза лісовідновлення. Виходячи із конкретних умов зростання на ділянці, де проводяться вирубки стиглого лісу, в залежності від прийнятого рішення щодо лісовідновлення, планується застосовувати відповідну систему рубання.

Лісозаготівельні роботи плануються проводити способами, які виключають або обмежують негативний вплив на довкілля та лісовідновлення. На кожному лісосіку видається лісорубний квиток, який дає право на заготівлю деревини. У лісорубних квитках зазначається спосіб рубки і очищення лісосіки, наявність підросту, насінників, ключових біотопів та об'єктів, які повинні бути збережені під час розробки лісосіки.

Лісосіки всіх видів рубок передаються підряднику в розробку по акту. На кожному лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з врахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт. Технологічна карта вміщує, зокрема, перелік підготовчих робіт, визначає схему розробки лісосіки з нанесення на ній виробничих об'єктів, устаткування, шляхів, волоків, способи виконання лісозаготівельних операцій (валка, обрубка сучків, розрізування стовбурів на сортименти, їх сортування і трелювання, штабелювання, навантаження і вивезення деревини, очищення місць рубок), черговість розробки пасік, передбачає заходи щодо охорони праці та природоохоронні заходи (запобігання ерозії ґрунтів, збереження ключових біотопів і об'єктів тощо). До технологічної карти додається Акт оцінки впливу запроектованих заходів на навколишнє природне середовище, в якому відображені заплановані заходи щодо мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище (Акт ОВНС).

Під час проведення підготовчих робіт на лісосіці та на відстані 50 метрів за межею лісосіки по її периметру, вздовж лісовозних доріг та діючих трелювальних шляхів, в радіусі 50 метрів від місць розміщення обігрівального приміщення, верхніх складів, місць розміщення техніки та паливно-мастильних матеріалів звальюють усі намічені небезпечні дерева.

Облаштовуються місця для обігріву та відпочинку, встановлюються знаки безпеки на стежках та дорогах, які проходять через лісосіку.

Підготовчі роботи проводить бригада, що виконує основні лісосічні операції.

Всі лісосічні роботи виконуються у відповідності з вимогами карти технологічного процесу розробки лісосік.

Чинники, які впливають на вибір лісозаготівельної техніки і обладнання наступні:

- технологія лісозаготівель, яка включає і спосіб заготівлі деревини (хлистовий чи сортиментний),
- площа лісосіки,
- об'єм стовбура і запас деревини на лісосіці,
- розташування, ґрунти і рельєф,
- відстань трелювання і вивезення деревини,
- спосіб очищення лісосік від порубкових решток.

На підприємстві застосовується сортиментний спосіб заготівлі, який дає змогу використовувати коні та колісні трактори під час трелювання деревини.

Звалювання дерев, обрізування сучків, розрізання стовбурів на сортименти проводиться бензопилами Хускварна або Штиль.

Застосування на лісозаготівлях коні та швидкохідних колісних тракторів, дає можливість трелювати і одночасно сортувати деревину по породах, сортиментах, розмірах, групах діаметрів, сортах тощо.

Кінна та тракторна розробка деревини, які використовуються на підприємстві, характеризуються по відношенню до гусеничних тракторів кращою маневреністю та ергономікою, тобто є більш комфортними і пристосованими для використання. Але головне, що вони в меншій мірі впливають на ґрунтову поверхню і пошкодження підросту, кореневої системи ростучих дерев та надґрунтового покриву трав'яних і кущових рослин. По наших спостереженнях на лісосіках поступових рубок та суцільних рубках із збереженням підросту збереженість підросту достатньо висока.

Рубки головного користування проводяться в деревостанах усіх госпсекцій з перевагою суцільного способу заготівлі. Загальний запас зрубаної деревини з розрахунку на 1 га складає 190 м³/га. Середній площі лісосік складає 1,0 га.

На лісосічних роботах впроваджена бригадна форма праці. Бригада виконує весь комплекс робіт від звалювання до очистки лісосіки від порубкових залишків. Виконану роботу приймає старший майстер лісу даної ділянки. Крім того цей майстер веде електронний облік деревини, займається відпуском деревини та складає звіт про рух лісопродукції.

Одночасно із заготівлею деревини та після її закінчення проводиться очищення лісосіки від порубкових залишків.

В залежності від лісорослинних умов і вимог лісовідновлення застосовуються такі способи очищення лісосік збирання порубкових решток у купи для перегнивання в місці збирання. В зв'язку з виникненням у великій кількості осередків верхівкового та шестиzubого короїдів і, як наслідок, масового всихання дерев сосни порубкові залишки стали місцем розвитку цих шкідників. Відповідно до Тимчасових рекомендацій щодо проведення першочергових заходів у соснових лісах, пошкоджених стовбурними шкідниками та висновків виїзних колегій та нарад з 2016 р. прийняте рішення щодо обов'язкового спалювання порубкових залишків на місцях рубок.

Програми та види діяльності

Клесівське надлісництво підтримує принципи та права на працю , визначені в Декларації МОП про основні принципи і права на працю . Підприємство сприяє гендерній рівності у працевлаштуванні , в можливостях навчання , укладанні угод , в процесах залученості до господарської діяльності , жінки та чоловіки працюють на однакових умовах , отримують однакову заробітню плату . Облікова кількість штатних працівників на 31.12.2023 року становить 178 чол. , в тому числі жінки 27 осіб. На підприємстві розроблено **«Положення про гендерну політику»** відповідно до наказу № 115 від 12 липня 2023 року, додатково розроблена **«Програма конфіденційних та ефективних заходів для сповіщення про сексуальні домагання і дискримінацію за гендерними ознаками , сімейним станом , батьківством або сексуальною орієнтацією та їх усунення»**.

Підприємство дотримується правил гігієни праці та безпеки праці для захисту працівників від професійних загроз безпеці та здоров'ю , здійснюються внутрішній контроль дотримання правил з охорони праці та техніки безпеки.

Права працівників , гігієни та безпеки праці , гендерної рівності на підприємстві повністю гарантуються та виконуються на підставі наступних документів:

- Конституції України;
- Статуту підприємства;
- Колективного договору;
- Галузевої угоди;
- Штатного розпису;
- Посадових інструкцій;
- Положення про службу ОП;
- Конвенцій МОП про працю , ратифікованих Україною (№29,87,98,100,105,111,138,182);
- Положення про гендерну політику підприємства;

Стосунки з громадами , місцевого економічного та соціального розвитку.

Зона діяльності підприємства на території 3 (трьох) місцевих громад : Клесівської , Вирівської, Рокитнівської. Шляхом залучення цих громад , встановлено їхні права на землеволодіння , на доступ та використання лісових ресурсів та послуг екосистем , їхні звичаєві права , законні права , які застосовуються в межах одиниці господарювання .

До послуг з лісозаготівель , перевезення лісопродукції, проведення рубок догляду , санітарних рубань, рубок головного користування , догляду за лісовими культурами залучатимуться працівники на умовах трудових угод та договорів підряду .

Фінансовим планом підприємства передбачено сплату всіх видів податків та рент відповідно до податкового законодавства.

ПРОГРАМА

залучення сторін , чий інтереси зачеплено та зацікавлених сторін до процесів планування та моніторингу господарської діяльності

Клесівського надлісництва

Дана інструкція розроблена на виконання вимог FSC національного стандарту ведення лісового господарства для України FSC-STD-UKR-01-2019 V 1-0 та з метою удосконалення співпраці підприємства із сторонами , чий інтереси зачеплено та зацікавленими сторонами.

Сторони , чий інтереси зачеплено : будь-яка особа, група осіб або організація , яка є або може бути об'єктом впливу діяльності одиниці господарювання (наприклад особа , група осіб або організацій розташованих поруч з одиницею господарювання).

Сторонами , чий інтереси зачеплено , можуть бути , наприклад:

- Місцеві громади;
- Працівники;
- Люди , що мешкають поблизу лісу;
- Суміжні землекористувачі;
- Місцеві переробники лісової продукції;
- Місцеві комерційні структури;
- Власники прав на землеволодіння і користування , зокрема землевласники;
- Організації , уповноважені діяти або діють від імені сторін , чий інтереси зачеплено, наприклад соціальні або екологічні НУО , профспілки , тощо.

Зацікавлена сторона : будь-яка особа , група осіб або організація , яка виявляє інтерес або відомо , що вона має інтерес до діяльності одиниці господарювання.

Зацікавленими сторонами можуть бути , наприклад :

- Природоохоронні організації , добровільні неурядові організації;
- Організації працівників , профспілки;
- Організації з прав людини, соціальні неурядові організації;
- Органи місцевої влади;
- Державні урядові відомства , що діють в регіоні;
- Національні офіси FSC;
- Експерти з конкретних питань (з особливих цінностей для збереження).

Залучення сторін, чий інтереси зачеплено та зацікавлених сторін: процес , відповідно до якого, підприємство забезпечує комунікацію та/або участь зацікавлених сторін та/або сторін чий інтереси зачеплено , гарантуючи , що їхні інтереси , бажання , очікування , потреби , права та можливості беруться до уваги під час створення , виконання та оновлення плану ведення господарства.

У своїй господарській діяльності підприємство залучає сторони , чий інтереси зачеплено до процесів планування та моніторингу господарської діяльності у наступних випадках:

1. Для вирішення спорів, в яких порушено підприємством норми права, які можуть бути своєчасно врегульовані без судового розгляду;
2. Щодо звернень громадян у межах Закону України «Про звернення громадян», який регулює питання практичної реалізації громадянами України наданого їм права вносити в органи державної влади, об'єднання громадян відповідно до їх статусу, пропозиції про поліпшення їх діяльності, викривати недоліки у роботі, оскаржувати дії посадових осіб, державних та громадських органів.
3. Для вирішення спорів і забезпечення справедливої компенсації працівникам за втрату або пошкодження майна, за професійні захворювання або виробничі травми, отримані під час роботи на підприємстві;
4. Для вирішення спорів, розгляду скарг і надання справедливої компенсації місцевим громадам і окремим особам щодо впливів господарської діяльності підприємства;
5. Для інформування місцевих громад стосовно того, коли, де і як вони можуть висловлювати свою думку і вимагати зміни господарської діяльності і тій мірі, яка необхідна для захисту їх прав;
6. Для інформування місцевих громад стосовно того, що місцеві громади знають власні права та обов'язки щодо ресурсів, поточної та запланованої на майбутнє лісогосподарської діяльності, комерційної заготівлі недревних лісових ресурсів третіми сторонами в межах території підприємства;
7. Для визначення можливості місцевого соціально-економічного розвитку;
8. Для визначення, уникнення та пом'якшення істотних негативних соціальних, екологічних та економічних впливів господарської діяльності;
9. Для визначення та встановлення заходів збереження місць особливого культурного, екологічного, релігійного або духовного значення, на які, місцеві громади мають законні або звичасві права;
10. Для оцінювання та визначення особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) та особливо цінних для збереження територій (ОЦЗТ) тип 5 та 6.
11. Для розробки ефективних стратегій щодо підтримки та/або збагачення особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) тип 5 та 6.

У своїй господарській діяльності підприємство залучає зацікавлені сторони до процесів планування та моніторингу господарської діяльності у наступних випадках:

1. Для визначення переліку деревних та недревних ресурсів і послуг екосистем, які можуть посилювати та диверсифікувати місцеву економіку;
2. Для оцінювання та визначення особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) та особливо цінних для збереження територій (ОЦЗТ);

3. Для розробки ефективних стратегій щодо підтримки та/або збагачення особливих цінностей збереження (ОЦЗ);
4. Для проведення моніторингу за особливими цінностями для збереження (ОЦЗ);
5. Для визначення та збереження рідкісних і зникаючих видів флори і фауни.

Визначення відповідних представників та контактних осіб , де це можливо , із місцевими установами , організаціями та державними органами.

Для проведення у майбутньому залучення сторін , чиї інтереси зачеплено та зацікавлених сторін, щодо вирішення різного роду питань, визначити відповідальних :

- зі сторони Клесівського надлісництва відповідальними представниками є начальник надлісництва – Прохор Олександр Володимирович тел. (0972357397)- зі сторони місцевих громад – голови територіальних громад , їх старости або ж інші уповноважені особи , із сторони громадських організацій – керівник організацій чи інші уповноважені особи ;
- зі сторони органів державної влади та інших установ та організацій – керівники , їх заступники чи інші уповноважені особи;

Канали комунікації для двостороннього обміну інформацією

Визначаються такі канали комунікації та інформування про об'єкти для двостороннього обміну інформації як:

- Листування , як в паперовому вигляді , на поштову адресу підприємства (сmt. Клесів , в. залізнична 61) , та в електронному вигляді на електронну адресу підприємства klesivdlg@ukr.net/
- Діалоги , консультації;
- Засідання , збори , зібрання;
- Круглі столи , тощо;

Основною формою проведення консультацій із зачепленими та зацікавленими сторонами є їх інформування стосовно прав та обов'язків , поточної та запланованої на майбутнє лісгосподарської діяльності , визначення та встановлення заходів збереження місць особливої культурного, екологічного , економічного , релігійного або духовного значення паперовими листами та електронними сервісами .

Забезпечення рівного представництва та залучення всіх сторін

Основними завданнями та пріоритетом , при залученні зачеплених сторін , для Клесівського надлісництва є дотримання принципів рівності та недискримінації громадян, незалежно від статі , майнового чи соціального статусу , віку , освіти , релігійних чи іншого виду поглядів тощо.

Забезпечення реєстрації всіх зустрічей , обговорюваних питань та досягнення угод

Основними завданнями та пріоритетом , при залученні зачеплених сторін , для Клесівського надлісництва є дотримання принципів рівності та недискримінації громадян, незалежно від статі , майнового чи соціального статусу , віку , освіти , релігійних чи іншого виду поглядів тощо.

Забезпечення реєстрації всіх зустрічей , обговорюваних питань та досягнення угод

Під час залучення сторін чиї інтереси зачеплено обов'язково здійснюється реєстрація підсумків таких зустрічей , а саме : для листування у паперовому вигляді чи електронному вигляді – реєстрація листів шляхом присвоєння їм вихідних номерів у Журналі вихідної кореспонденції підприємства, для результатів проведених діалогів , круглих столів засідань , зборів , зібрань – протоколи , рішення , тощо.

Забезпечення затвердження змісту записів та результатами проведених зустрічей

Для залучення зачеплених сторін щодо різного виду випадків , Клесівське надлісництво повідомляє сторону надсилаючи листи з необхідною інформацією. Зачеплені сторони у встановлений термін зобов'язані надати відповідь по даних питаннях , у разі якщо відповідь не була надана , то підприємство вважатиме , що зацікавлені сторони згодні із висновками Клесівське надлісництво.

У випадку надходження відповіді на ті чи інші питання від зачепленої сторони , підприємство по порушеному питанню організовує проведення круглих столів , зустрічей , зборів , нарад , засідань. Протоколи , рішення щодо результатів приймаються більшістю голосів. У разі незгоди когось з учасників , відносно результату прийнятого рішення , особа має право викласти в окремому документі своє бачення вирішення питання , з обов'язковою аргументацією. Окрема думка долучається до протоколу чи рішення. Усі прийняті рішення , листування обов'язково вивчаються , переглядаються та аналізуються філією.

Забезпечення розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів із залучення між усіма причетними

Клесівське надлісництво для розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів по кожному конкретному питанню застосовує метод листування із зачепленими сторонами.

Розповсюдження результатів перемовин для широкого кола зацікавлених сторін

Для розповсюдження результатів консультацій для широкого кола зацікавлених сторін Клесівське надлісництво здійснює розміщення інформації на офіційному сайті підприємства , а також може подавати відповідну інформацію для розміщення у газети районного та обласного значення , повідомлення на радіо.

Начальник Клесівського надлісництва

Олександр ПРОХОП